

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

GRUPA KAPITAŁOWA HARPER HYGIENICS S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok
od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Przychody ze sprzedaży	5.4.1	199 289,6	223 593,3
Koszt własny sprzedaży	5.4.2	(141 245,3)	(153 294,0)
Zysk brutto na sprzedaży		58 044,3	70 299,3
Koszty sprzedaży	5.4.2	(31 792,8)	(33 145,5)
Koszty zarządu	5.4.2	(21 366,6)	(20 759,9)
Pozostałe przychody operacyjne	5.5	1 540,3	2 176,9
Pozostałe koszty operacyjne	5.6	(1 552,6)	(4 117,9)
Zysk na działalności operacyjnej		4 872,6	14 452,9
Przychody finansowe	5.7	298,1	550,5
Koszty finansowe	5.8	(4 901,4)	(4 072,8)
Zysk przed opodatkowaniem		269,3	10 930,6
Podatek dochodowy	5.9	(1 674,7)	18 365,4
Zysk / (strata) netto		(1 405,4)	29 296,0
Składniki innych całkowitych dochodów, które zostaną następnie przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(377,0)	(1 543,2)
Efekt wyceny instrumentu zabezpieczającego	5.25.b.3.2	(133,9)	111,7
Składniki innych całkowitych dochodów, które nie zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty			
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		6,1	(49,4)
Całkowite dochody (straty) ogółem		(1 910,2)	27 815,1
Zysk / (strata) netto		(1 405,4)	29 296,0
W tym przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(1 405,4)	29 296,0
Całkowity dochód/ (strata) ogółem przypadający:		(1 910,2)	27 815,1
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(1 910,2)	27 815,1
Zysk / (strata) na jedną akcję (w PLN)			
podstawowy	5.24	(0,02)	0,46
rozwodniony	5.24	-	0,45

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami objaśniającymi od str. 6 do str. 57 skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiącymi jego integralną część.

HARPER HYGIENICS S.A.

HARPER HYGIENICS S.A.

Agnieszka Masłowska
Dyrektor Finansowy-Członek Zarządu

Robert Nymann
Prezes Zarządu

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	Na dzień 31.12.2015 (tys. PLN)	Na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)
I. Aktywa trwałe (długoterminowe)		188 047,6	191 005,6
Rzeczowe aktywa trwałe	5.10	162 988,2	162 456,4
Nieruchomości inwestycyjne	5.10.1	1 738,9	2 039,3
Wartości niematerialne	5.11	1 498,9	1 494,9
Wieczyste użytkowanie gruntów	5.12	6 329,0	6 402,2
Należności długoterminowe	5.16	-	1 507,3
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5.9	15 492,6	17 105,5
II. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		60 923,7	67 483,3
Zapasy	5.15	21 461,8	23 069,2
Należności handlowe i pozostałe należności	5.16	24 858,3	36 234,7
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5.14	1 172,2	1 319,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5.17	13 431,4	6 860,1
Aktywa razem		248 971,3	258 488,9

PASYWA	Nota	Na dzień 31.12.2015 (tys. PLN)	Na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)
I. Kapitał własny		86 154,7	87 880,9
Kapitał akcyjny	5.18.1	1 545,6	1 545,6
Kapitał zapasowy	5.18.2	74 851,3	45 813,7
Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych		(806,9)	(429,9)
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		(427,3)	(299,5)
Kapitał rezerwowy z wyceny programów motywacyjnych	5.18.3	4 320,9	4 136,9
Zyski zatrzymane	5.18.4	6 671,1	37 114,1
II. Zobowiązania długoterminowe		8 027,9	54 261,9
Rezerwa na odprawy emerytalne	5.19	212,1	252,1
Kredyty otrzymane	5.20	-	19 885,7
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego i faktoringu	5.21	4 053,3	6 933,4
Zobowiązania z tyt. obligacji i innych papierów wartościowych	5.22	-	15 070,3
Zobowiązanie z tyt. odroczonego podatku dochodowego	5.9	3,5	4,0
Zobowiązania inwestycyjne	5.23	3 165,7	11 452,7
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5.23	593,3	663,7
III. Zobowiązania krótkoterminowe		154 788,7	116 346,1
Kredyty otrzymane	5.20	89 708,8	39 552,8
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego i faktoringu	5.21	4 180,5	15 783,5
Zobowiązania handlowe, inne zobowiązania krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	5.23	60 515,3	60 768,4
Wycena instrumentów pochodnych	5.25.d	384,1	241,4
Pasywa razem		248 971,3	258 488,9

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi od str. 6 do str. 57 skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiącymi jego integralną część.

HARPER HYGIENICS S.A.

HARPER HYGIENICS S.A.

Agnieszka Maciejowska
Dyrektor Finansowy-Członek Zarządu

Robert Neymann
Prezes Zarządu

3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2015 DO 31 GRUDNIA 2015

	Kapitał akcyjny (tys. PLN)	Kapitał zapasowy ogólny (tys. PLN)	Kapitał z tytułu rachunkowości zabezpieczeń (tys. PLN)	Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych (tys. PLN)	Kapitał z wyceny programów motywacyjnych (tys. PLN)	Zyski zatrzymane (tys. PLN)	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Stan na 01 stycznia 2014 roku	1 545,6	35 154,4	(361,8)	1 113,3	3 768,9	18 477,4	59 697,8	59 697,8
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy								
Zysk netto okresu	-	-	-	-	-	29 296,0	29 296,0	29 296,0
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	62,3	(1 543,2)	-	-	(1 480,9)	(1 480,9)
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	62,3	(1 543,2)	-	29 296,0	27 815,1	27 815,1
Transakcje z właścicielami, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty płatności w formie papierów wartościowych rozliczanych w instrumentach finansowych	-	-	-	-	368,0	-	368,0	368,0
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	368,0	-	368,0	368,0
Podział wyniku								
Stan na 31 grudnia 2014 roku	1 545,6	45 813,7	(299,5)	(429,9)	4 136,9	37 114,1	87 880,9	87 880,9
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy								
Zysk netto okresu	-	-	-	-	-	(1 405,4)	(1 405,4)	(1 405,4)
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	(127,8)	(377,0)	-	-	(504,8)	(504,8)
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	(127,8)	(377,0)	-	(1 405,4)	(1 910,2)	(1 910,2)
Transakcje z właścicielami, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli	-	-	-	-	184,0	-	184,0	184,0
Koszty płatności w formie papierów wartościowych rozliczanych w instrumentach finansowych [nota 5.18.3]	-	-	-	-	184,0	-	184,0	184,0
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	184,0	-	184,0	184,0
Podział wyniku	-	29 037,6	-	-	-	(29 037,6)	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 roku	1 545,6	74 851,3	(427,3)	(806,9)	4 320,9	6 671,1	86 154,7	86 154,7

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale należy analizować łącznie z notami objaśniającymi od str. 6 do str. 57 skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiącymi jego integralną część.

Grupa Kapitałowa Harper Hygienics S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 01.01. – 31.12.2015

HARPER HYGIENICS S.A. HARPER HYGIENICS S.A.

Agnieszka Maciejowska
Dyrektor Finansowy-Członek Zarządu

Robert Neymann
Prezes Zarządu

4/57

4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
A. Działalność operacyjna			
I. Zysk za rok bieżący		(1 405,4)	29 296,0
II. Korekty razem		28 595,7	(4 949,0)
1. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnej		10 055,0	9 269,2
2. (Zysk) z działalności inwestycyjnej	5.32.a	(29,1)	(181,3)
3. Odsetki dotyczące działalności finansowej i inwestycyjnej	5.32.b	2 664,0	2 465,2
4. (Zyski) / straty z tyt. różnic kursowych	5.32.c	(1,0)	70,7
5. Podatek dochodowy		1 674,7	(17 918,8)
- wykazany w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów		1 674,7	(18 365,4)
- zwrócony w okresie sprawozdawczym		-	446,6
6. Zmiana stanu pozycji bilansowych		14 218,7	1 177,7
- zmiana stanu zapasów		1 607,3	(3 387,3)
-zmiana stanu rozrachunków, rezerw i rozliczeń międzyokresowych	5.32.d	12 611,4	4 565,0
7. Inne korekty	5.32.e	13,4	168,3
III. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		27 190,3	24 347,0
B. Działalność inwestycyjna			
I. Wpływy		91,4	376,6
1. Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		35,0	296,4
2. Otrzymane spłaty pożyczek / obligacji i odsetek		56,4	80,2
II. Wydatki		(15 654,8)	(43 829,6)
1. Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(15 654,8)	(43 829,6)
III. Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(15 563,4)	(43 453,0)
C. Działalność finansowa			
I. Wpływy		104 600,4	37 029,3
1. Emisja dłużnych papierów wartościowych		15 000,0	15 000,0
2. Kredyty otrzymane i inne wpływy finansowe		89 600,4	22 029,3
II. Wydatki		(109 656,0)	(23 554,4)
1. Wykup dłużnych papierów wartościowych		(30 000,0)	-
2. Spłaty kredytów		(59 330,1)	(13 695,3)
3. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego i faktoringu		(15 818,8)	(5 220,4)
4. Odsetki		(4 507,1)	(4 638,7)
III. Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(5 055,6)	13 474,9
D. Przepływy pieniężne netto, razem		6 571,3	(5 631,1)
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		6 571,3	(5 631,1)
F. Środki pieniężne na początek okresu		6 860,1	12 491,2
G. Środki pieniężne na koniec okresu	5.17	13 431,4	6 860,1

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi od str. 6 do str. 57 skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiącymi jego integralną część.

HARPER HYGIENICS S.A.

HARPER HYGIENICS S.A.

Agnieszka Masłowska
Dyrektor Finansowy-Członek Zarządu

Robert Neymann
Prezes Zarządu

5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

5.1. INFORMACJE OGÓLNE

5.1.1. Jednostka dominująca

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Harper Hygienics S.A. („Grupa”, „ Grupa Kapitałowa”) jest spółka Harper Hygienics S.A. (do dnia 25 września 2007 roku Harper Hygienics Sp. z o.o.) z siedzibą w Warszawie ul. Raclawicka 99 („Spółka”, „Spółka dominująca”, „jednostka dominująca”) utworzona aktem notarialnym z dnia 17 grudnia 1990 roku.

Harper Hygienics S.A. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000289345.

Jednostka dominująca została zawiązana na czas nieograniczony.

Od dnia 16 lipca 2010 roku jednostka dominująca notowana jest na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład Zarządu Jednostki dominującej jest następujący:

- Robert Neymann - Prezes Zarządu,
- Agnieszka Masłowska - Członek Zarządu.

W dniu 13 maja 2015 roku pan Wojciech Małek zrezygnował z funkcji Członka Rady Nadzorczej Spółki. W dniu 13 maja 2015 roku na Członka Rady Nadzorczej Spółki został powołany pan Mateusz Grochowicz.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej Jednostki dominującej wchodzi:

- Michał Antoni Rusiecki,
- Andrzej Kacperski,
- Mirosław Bogusław Stachowicz,
- Krzysztof Cetnar,
- Agnieszka Świergiel
- Piotr Skrzyński,
- Mateusz Grochowicz.

5.1.2. Przedmiot działalności i struktura Grupy Kapitałowej

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej jest produkcja i dystrybucja artykułów higieniczno-kosmetycznych.

Jednostką dominującą dla Grupy Kapitałowej jest Central European Cotton Holdings Limited („CECH”).

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest Polish Enterprise Fund V, L.P. w stanie Delaware w USA.

W skład Grupy oprócz spółki Harper Hygienics S.A. wchodzi dwie spółki zależne: Harper Hygienics Rus OOO, z siedzibą w Moskwie oraz Harper Produktion OOO, z siedzibą w Jarcewie (obwód Smoleński). Jednostka dominująca posiada w każdej ze spółek zależnych 100% udziałów. Spółka Harper Hygienics Rus OOO została utworzona w dniu 19 lipca 2005 roku i zajmuje się pozyskiwaniem klientów i dystrybucją produktów Grupy na rynku rosyjskim. Spółka Harper Produktion OOO została utworzona w dniu 23 maja 2006 roku i ma docelowo pełnić rolę centrum produkcyjno – logistycznego Grupy na rynku rosyjskim.

Czas trwania poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam

okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Rokiem obrotowym Jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład grupy jest rok kalendarzowy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

5.1.3. Waluta funkcjonalna i sprawozdawcza, zastosowany poziom zaokrążeń

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zaprezentowane w polskich złotych (PLN, zł), które są walutą prezentacji danych finansowych Grupy i walutą funkcjonalną Jednostki dominującej. Walutą funkcjonalną jednostek zależnych Hygienics Rus OOO, z siedzibą w Moskwie oraz Harper Produktion OOO, z siedzibą w Jarcewie jest rosyjski rubel. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

5.2.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. obejmujące okres zakończony 31 grudnia 2015 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (MSSF UE).

5.2.2. Zastosowanie nowych i zweryfikowanych standardów MSSF UE

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2015 roku

Zatwierdzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2015 roku:

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze zatytułowaną Programy określonych świadczeń: składki pracowników” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 r. (data wejścia w życie określona przez RMSR to 1 lipca 2014 r.),
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012 obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 r. (data wejścia w życie określona przez RMSR to 1 lipca 2014 r.),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r.,
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Wartości niematerialne” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2012-2014 obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r.,
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r.,
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe Sprawozdania Finansowe” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r.

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych zmian do standardów. Według szacunków Grupy, w/w zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Harper Hygienics S.A., jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „**Instrumenty Finansowe**” (2014) (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „**Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe**” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) - Komisja Europejska podjęła decyzję o niezatwierdzaniu omawianego przejściowego standardu w oczekiwaniu na standard właściwy,
- MSSF 15 „**Przychody z umów z klientami**” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „**Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe**” oraz do MSR 28 „**Jednostki Stowarzyszone**” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), Komisja Europejska odroczyła decyzję o przyjęciu standardu bezterminowo,
- Zmiany do MSSF 10 „**Skonsolidowane sprawozdania finansowe**”, MSSF 12 „**Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach**” i MSR 28 „**Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 16 „**Leasing**” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Jednostki dominującej, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**, które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdania finansowe. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania tego standardu, zakres jego wpływu nie został oszacowany.

5.2.3. Opis zastosowanych metod konsolidacji

Wszystkie jednostki zależne zostały poddane konsolidacji metodą pełną. Dane spółek zagranicznych zostały przeliczone na polskie złote, będące walutą prezentacji danych finansowych Grupy.

Jednostki zależne to jednostki gospodarcze, które są kontrolowane przez jednostkę dominującą. Kontrola występuje, gdy jednostka dominująca podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli. Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów.

5.2.4. Opis zastosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

a) Jednolitość zasad rachunkowości stosowanych przez jednostki Grupy

Zasady rachunkowości zastosowane przez spółki zależne są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi przez Jednostkę dominującą.

b) Ujęcie przychodów i kosztów oraz wynik finansowy

Przychody

Za przychody Grupa uznaje uprawdopodobnione powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zwiększenia wartości aktywów, albo zmniejszenia wartości zobowiązań, które doprowadzą do wzrostu kapitału własnego lub zmniejszenia jego niedoboru w sposób inny, niż wniesienie wkładów przez udziałowców lub właścicieli.

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych oraz reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, VAT i inne podatki związane ze sprzedażą.

Sprzedaż produktów i towarów ujmowana jest w momencie przekazania odbiorcy znaczącego ryzyka związanego z dostawą.

Przychody z tytułu świadczonych usług ujmowane są na podstawie stopnia zaawansowania. Jeśli wyniku danej usługi nie można wiarygodnie określić, wówczas przychody uzyskiwane z tego tytułu ujmowane są tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa Kapitałowa spodziewa się odzyskać.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy Kapitałowej. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Grupy Kapitałowej, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności, wartość zapasów oraz odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości składników majątku trwałego.

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z odsetek od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

Koszty

Przez koszty Grupa rozumie uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów, albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w sposób inny, niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy Kapitałowej. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu utraty wartości składników majątku trwałego.

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego, których Grupa jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

Wynik finansowy

Wynik finansowy stanowi różnicę pomiędzy przychodami i kosztami bieżącego okresu, pomniejszoną dodatkowo o podatek dochodowy.

Grupa sporządza sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w układzie kalkulacyjnym.

c) Transakcje wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w zysku lub stracie okresu, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie w stopniu, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek, przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu średniego dla danego okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale z tytułu przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

d) Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających aktywowaniu.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

e) Dofinansowanie ze środków publicznych lub funduszy specjalnych

Dotacje do rzeczowych aktywów trwałych

Dofinansowanie do środków trwałych podlega rozliczeniu w czasie poprzez rozliczenia międzyokresowe przychodów równoległe do amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych objętych dofinansowaniem i ujmowane jest w pozostałych przychodach operacyjnych.

Dotacje pozostałe

Refinansowanie kosztu wynagrodzeń oraz składek ZUS rozpoznawane jest jako pozostały przychód operacyjny w wysokości równej kwocie poniesionych kosztów kwalifikujących się do refinansowania w danym okresie sprawozdawczym.

f) Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są

w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Grupa na koszt przyszłych świadczeń emerytalnych (odprawy emerytalne) tworzy rezerwy. Rezerwy te wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach długoterminowych. Rezerwa liczona jest na podstawie rotacji pracowników, czasu pozostałego do osiągnięcia wieku emerytalnego, aktualnego wynagrodzenia i oczekiwanego wzrostu wynagrodzeń. Następnie rezerwa ta jest dyskontowana do wartości bieżącej stopą wolną od ryzyka.

Zyski i straty z wyceny ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w kosztach bieżącego okresu. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

g) Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów, przychodów nie będących przychodami podatkowymi oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania oraz w oparciu o straty lub ulgi podatkowe.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na koniec każdego okresu sprawozdawczego, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, obniża się je w odpowiednim zakresie.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Dochody uzyskiwane z działalności w specjalnych strefach ekonomicznych mogą być zwolnione z podatku dochodowego do wysokości określonej w przepisach dotyczących specjalnych stref ekonomicznych. Przyszłe korzyści z tytułu zwolnienia z podatku dochodowego traktowane są jako ulga inwestycyjna i ujmowane, w oparciu o MSR 12, jako aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio

w skonsolidowany kapitał własny (inne całkowite dochody w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

h) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się w oparciu o ich historyczną cenę nabycia lub historyczny koszt wytworzenia pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

W pozycji tej ujęte zostały aktywa o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż jeden rok.

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona została o odpisy amortyzacyjne. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu użyteczności rzeczowych aktywów trwałych. Rzeczowe aktywa trwałe amortyzowane są metodą liniową według następujących stawek:

Budynki i budowle	2,5% - 5%
Środki transportu	20%
Urządzenia techniczne i maszyny	6% - 20%

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności z uwzględnieniem wartości rezydualnej.

Dopuszcza się stosowanie metody amortyzacji opartej na liczbie wytworzonych produktów. Metoda ta sprowadza się do ustalenia odpisu amortyzacyjnego na podstawie oczekiwanego wykorzystania składnika aktywów lub wielkości produkcji.

Wybór metody w stosunku do danego składnika aktywów jest uzależniony od oczekiwanego trybu uzyskiwania korzyści ekonomicznych

Szacunkowe okresy użytkowania, wartości rezydualne i metoda amortyzacji podlegają weryfikacji na koniec każdego roku, a skutki wszelkich zmian w oszacowaniach ujmuje się prospektywnie.

W przypadku wystąpienia przyczyn powodujących utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, przeprowadza się test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, a stosowne odpisy aktualizujące pomniejszają ich wartość bilansową, obciążając pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres przewidywanej ekonomicznej użyteczności lub okres umowy, jeśli jest krótszy na takich samych zasadach jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowego majątku trwałego określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową na dzień zbycia tych pozycji i ujmuje się je w zysku lub stracie okresu sprawozdawczego.

Środki trwałe w budowie

W pozycji tej ujęte zostały rzeczowe aktywa trwałe w okresie ich budowy lub montażu.

Cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie obejmuje:

- cenę zakupu, łącznie z cłami importowymi i niepodlegającymi odliczeniu podatkami od zakupu, pomniejszoną o opusty handlowe i rabaty,
- wszystkie inne pozwalające się bezpośrednio przyporządkować koszty poniesione w celu dostosowania składnika aktywów do miejsca i stanu, w którym może on funkcjonować w sposób zgodny z zamierzeniami kierownictwa tj.
 - koszty świadczeń pracowniczych poniesione bezpośrednio w związku z wytworzeniem lub nabyciem pozycji rzeczowych aktywów trwałych,
 - koszty przygotowania miejsca,
 - koszty początkowej dostawy oraz koszty załadunku i rozładunku,
 - koszty instalacji i montażu,

- koszty sprawdzenia, czy składnik aktywów działa poprawnie, pomniejszone o przychody netto ze sprzedaży wyrobów wytworzonych w trakcie doprowadzania składnika aktywów do pożądanego miejsca i stanu (w tym koszty próbnej produkcji wytworzonej w trakcie testowania),
- honoraria za profesjonalne usługi,
- koszty finansowania.

W wypadku wystąpienia okoliczności wskazujących na utratę ich wartości, przeprowadza się test na utratę wartości środków trwałych w budowie. Wartość środków trwałych w budowie pomniejsza się o odpisy z tytułu utraty wartości wynikające z przeprowadzonego testu.

i) Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Nieruchomości inwestycyjne nie są przeznaczone do sprzedaży w ramach normalnej działalności Grupy Kapitałowej ani w celu wykorzystywania w procesie produkcyjnym ani w celach administracyjnych. Nieruchomości inwestycyjne, w momencie ich początkowego ujęcia, wyceniane są w cenie nabycia / koszcie wytworzenia, a następnie pomniejszone są o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Posiadane nieruchomości inwestycyjne są amortyzowane metodą liniową według stawki 2,5%.

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem nieruchomości. Koszt wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej obejmuje koszty materiałów oraz wynagrodzeń pracowników bezpośrednio zaangażowanych oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem nieruchomości do przeznaczonej działalności, w tym koszty finansowania zewnętrznego.

Jeśli zmienia się sposób wykorzystania nieruchomości tj. z nieruchomości inwestycyjnej staje się nieruchomością zajmowaną przez właściciela i tym samym jest przenoszona do rzeczowych aktywów trwałych a jej zamortyzowany koszt na dzień przeniesienia jest kosztem przyjmowanym do przyszłego ujmowania.

Wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejsza się o odpisy aktualizujące w wypadku wystąpienia okoliczności wskazujących na utratę ich wartości.

j) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy Kapitałowej, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić, a które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy Kapitałowej.

Wartości niematerialne wyceniono według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne.

Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i odzwierciedlają faktyczny okres ich użytkowania. Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową przy zastosowaniu następujących stawek:

Oprogramowania	50%
Projekty graficzne	50%
Znaki towarowe	20%

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w MSR 36 „Utrata wartości aktywów”, poprzez porównywanie wartości bilansowej danego składnika z jego wartością odzyskiwalną. Jeśli wartość odzyskiwalna (wartość godziwa skorygowana o koszty sprzedaży albo wartość użytkowa) jest niższa od wartości bilansowej, w bilansie ujmuje się odpis z tytułu utraty wartości.

k) Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Prawa wieczystego użytkowania gruntów spełniają definicję leasingu operacyjnego.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmuje się w cenie nabycia i prezentuje w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Na koniec okresu sprawozdawczego, prawa wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o rozliczenie roczne przedpłaty. Przedpłata z tytułu

prawa wieczystego użytkowania gruntów rozliczana jest liniowo przez okres 99 lat, czyli okres na jaki przyznane jest dane prawo.

l) Zapasy

Zapasy są wyceniane według ceny zakupu lub kosztu wytworzenia nie wyższych, niż cena sprzedaży netto.

Poszczególne grupy zapasów są wyceniane w następujący sposób:

Materiały	Cena nabycia
Półprodukty i produkty w toku	Koszt wytworzenia
Produkty gotowe	Koszt wytworzenia
Towary	Cena nabycia

Rozchód zapasów odbywa się według metody FIFO (pierwsze weszło pierwsze wyszło).

Cena sprzedaży netto oparta jest na możliwej do uzyskania cenie sprzedaży pomniejszonej o koszty związane z przystosowaniem składnika majątku do sprzedaży i doprowadzenia jej do skutku. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość zapasów pomniejszana jest o odpisy aktualizujące zapasy zalegające i nieprzydatne. Odpisy aktualizujące wartość zapasów odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

m) Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartości godziwej. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości – w wysokości 100% należności,
- kwestionowanych lub z których zapłatą dłużnik zalega, a spłata należności nie jest prawdopodobna - do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, przy czym należności przeterminowane powyżej 360 dni obejmowane są 100% odpisem aktualizującym.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

n) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach krótkoterminowych lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Dla celów cash flow środki pieniężne obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych. Kredyt w rachunku bieżącym nie jest elementem środków pieniężnych dla cash flow.

o) Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa dokonuje przeglądu wartości księgowej składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu.

W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących środki pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w okresie, w którym ustały przesłanki powodujące utratę wartości.

p) Kapitały

Kapitałem akcyjnym Grupy jest kapitał akcyjny Jednostki dominującej.

Kapitał akcyjny Jednostki dominującej wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie z umową Spółki i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) z uwzględnieniem korekty hiperinflacyjnej.

Zyski zatrzymane z lat ubiegłych wykazuje się w wartości skumulowanych zysków z lat ubiegłych niezadysponowanych przez właścicieli oraz skumulowanych zysków wynikających z przekształcenia do MSSF UE.

q) Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych z Grupy oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

r) Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki ujmowane są według zamortyzowanego kosztu opartego na efektywnej stopie procentowej. Koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

s) Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Grupy Kapitałowej.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartości godziwej. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

t) Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe służą przypisaniu przychodów i kosztów do właściwych okresów sprawozdawczych i ujmowane są w wysokości poniesionej / uzyskanej lub oczekiwanej do poniesienia / uzyskania.

Do rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. W tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty w/w zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw.

Odpisy rozliczeń międzyokresowych ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym przypada lub którego dotyczy rozliczana pozycja przychodów lub kosztów w wysokości przypadającej na dany okres sprawozdawczy.

u) Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie transakcji. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, który jest dniem, gdy Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Grupa zaprzestaje ujmować składnik aktywów finansowych w momencie wygaśnięcia praw wynikających z umowy do otrzymywania przepływów pieniężnych z tego składnika aktywów lub od momentu, kiedy prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych z aktywa finansowego są przekazywane w transakcji przenoszącej zasadniczo wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z ich własności. Każdy udział w przekazywanym składniku aktywów finansowych, który jest utworzony lub pozostaje w posiadaniu Grupy jest traktowany jako składnik aktywów lub zobowiązanie. Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie, jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych oraz zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe, inne niż pochodne aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej, które zmiany ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują kapitałowe papiery wartościowe, które w innym przypadku byłyby klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy

aktualizujące z tytułu utraty wartości. Do pożyczek i należności zalicza się środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu. Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe i dłużne papiery wartościowe.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi

Wyemitowane instrumenty dłużne oraz zobowiązania podporządkowane są ujmowane przez Grupę na dzień ich powstania. Wszystkie pozostałe zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, są ujmowane na dzień zawarcia transakcji, który jest dniem, w którym Grupa staje się stroną umowy zobowiązującej do wydania instrumentu finansowego.

Grupa wyłącza z ksiąg zobowiązania finansowe, kiedy zobowiązanie zostanie spłacone, umorzone lub ulegnie przedawnieniu.

Grupa klasyfikuje zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi do kategorii innych zobowiązań finansowych. Tego typu zobowiązania finansowe początkowo ujmowane są w wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Do innych zobowiązań finansowych zalicza się kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne, kredyty w rachunku bieżącym, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania.

Kredyty w rachunku bieżącym, które muszą zostać spłacone na żądanie banku i stanowią element zarządzania gotówką Grupy są zaliczane do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych.

Pochodne instrumenty finansowe, w tym rachunkowość zabezpieczeń

Grupa używa pochodnych instrumentów finansowych do zabezpieczenia ryzyka kursowego i ryzyka zmiany stóp procentowych. Wbudowane instrumenty pochodne są wydzielane z umowy zasadniczej i wykazywane oddzielnie, jeśli cechy ekonomiczne i ryzyka umowy zasadniczej i wbudowanego instrumentu pochodnego nie są blisko powiązane, oddzielny instrument o tych samych warunkach, co wbudowany instrument pochodny odpowiadałby definicji instrumentu pochodnego i hybrydowy (łączny) instrument nie jest wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie początkowego wyznaczenia pochodnego instrumentu finansowego jako instrumentu zabezpieczającego, Grupa formalnie dokumentuje powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym, a pozycją zabezpieczaną. Dokumentacja ta obejmuje cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanawiania zabezpieczenia oraz zabezpieczanego ryzyka, jak również metody, jakie zostaną użyte przez Grupę do oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego. Grupa ocenia, zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia, jak i na bieżąco w okresie późniejszym, czy uzasadnione jest oczekiwanie, iż instrumenty zabezpieczające pozostają „wysoko efektywne” w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych poszczególnych pozycji zabezpieczanych od określonego ryzyka, na które zabezpieczenie zostało ustanowione, a także czy rzeczywisty poziom każdego zabezpieczenia mieści się w przedziale 80-125%.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych z przyszłych transakcji stosuje się dla przyszłych, wysoce prawdopodobnych transakcji, obarczonych ryzykiem zmian przepływów pieniężnych, których skutki zostałyby ujęte w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane początkowo w wartości godziwej. Koszty transakcji są ujmowane w momencie poniesienia w zysku lub stracie bieżącego okresu. Po początkowym ujęciu,

Grupa wycenia pochodne instrumenty finansowe w wartości godziwej, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w podany poniżej sposób.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Jeśli pochodny instrument finansowy jest wyznaczony jako zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczących określonego ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, z ujętym zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę bieżącego okresu, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sytuacji, gdy pozycja zabezpieczana jest składnikiem aktywów niefinansowych, skumulowana w kapitałach kwota jest wliczana do wartości bilansowej składnika aktywów, w momencie, gdy składnik aktywów zostaje ujęty. W innych przypadkach skumulowana w kapitałach kwota jest przenoszona do zysku lub straty tego samego okresu, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę. Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, lub zmianie ulega jego przeznaczenie, wtedy Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, zyski lub straty ujęte w kapitałach przenoszone są do zysku lub straty bieżącego okresu.

Pozostałe instrumenty pochodne nieprzeznaczone do obrotu

Gdy instrument pochodny nie został wyznaczony jako instrument zabezpieczający, wszelkie zmiany jego wartości godziwej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

v) Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

Aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości składników aktywów finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym ujęciu pojawiły się obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych (w tym instrumentów kapitałowych) zalicza się niespłacenie albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika, restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła, okoliczności świadczące o wysokim poziomie prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika lub emitenta, niepomyślne zmiany w saldzie płatności od dłużników i emitentów w ramach Grupy, warunki ekonomiczne sprzyjające naruszeniu warunków umowy, zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych. Ponadto, w przypadku inwestycji w instrumenty kapitałowe, za obiektywną przesłankę utraty wartości aktywów finansowych uważa się znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Pożyczki udzielone i należności

Grupa ocenia przesłanki świadczące o utracie wartości pożyczek udzielonych i należności, zarówno na poziomie pojedynczego składnika aktywów jak i w odniesieniu do grup aktywów. W przypadku indywidualnie istotnych należności przeprowadza się test na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów. Wszystkie indywidualnie istotne pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości w oparciu o indywidualną ocenę, są następnie poddawane grupowej ocenie w celu stwierdzenia, czy nie wystąpiła inaczej niezidentyfikowana utrata wartości. Pożyczki udzielone, należności o indywidualnie nieistotnej wartości są oceniane zbiorczo pod kątem utraty wartości w podziale na grupy o zbliżonej charakterystyce ryzyka.

Dokonując oceny utraty wartości dla grup aktywów Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zaległości oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu i stanowią odpis aktualizujący wartość pożyczek i należności, przy czym Grupa kontynuuje naliczanie odsetek od zaktualizowanych aktywów. Jeżeli późniejsze okoliczności (np. dokonanie płatności przez dłużnika) świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej. Wartość skumulowanej straty, o której mowa, oblicza się jako różnicę pomiędzy ceną nabycia, pomniejszoną o otrzymane spłaty rat kapitałowych oraz zmiany wartości bilansowej wynikające z zastosowania metody efektywnej stopy procentowej, a wartością godziwą. Dodatkowo różnica ta jest pomniejszona o straty z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w zysku lub stracie bieżącego okresu. Zmiany odpisu z tytułu utraty wartości związane z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane jako przychody z tytułu odsetek. Jeżeli w kolejnych okresach wartość godziwa odpisanych dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie, a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się, odnosząc skutki tego odwrócenia do zysku lub straty bieżącego okresu. W przypadku instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

w) Leasing

Umowy leasingu finansowego, to umowy, na mocy których przenoszone jest na Grupę zasadniczo całe ryzyko oraz całe potencjalne korzyści związane z posiadaniem i eksploatacją przedmiotu leasingu. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu, w tym umowy najmu i dzierżawy, traktowane są jako leasing operacyjny.

Użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego aktywa traktowane są na równi z aktywami Grupy i są wyceniane w momencie rozpoczęcia umowy leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej składnika majątku stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową oraz część kapitałową przy zastosowaniu stałej efektywnej stopy procentowej.

Zysk / strata na leasingu zwrotnym dotyczące leasingu finansowego rozliczane są w czasie trwania umowy leasingu poprzez rozliczenia międzyokresowe.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone do zysku lub straty metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu.

Polityka rachunkowości dotycząca prawa wieczystego użytkowania została opisana w punkcie k).

x) Płatności realizowane w formie akcji

Płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania. Szczegóły dotyczące określania wartości godziwej płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określono w nocie nr 5.18.3.

Wartość godziwą płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą w rezerwie na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

y) Raportowanie segmentów działalności.

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie

Grupa Kapitałowa Harper Hygienics S.A.

przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, obejmują zarówno pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu, jak i te mogące być przypisane pośrednio, na podstawie uzasadnionych przesłanek. Pozycje nieprzyporządkowane dotyczą głównie aktywów wspólnych (korporacyjnych) (głównie dotyczące zarządu jednostki), kosztów związanych z siedzibą jednostki, aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Wydatki inwestycyjne segmentu to całkowite koszty poniesione w ciągu roku na zakup rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych, z wyłączeniem wartości firmy.

5.2.5. Szacunki i osądy mające wpływ na skonsolidowane sprawozdania finansowe

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Zarząd Jednostki dominującej musi także podjąć szereg subiektywnych decyzji dotyczących zastosowania zasad rachunkowości Grupy. Rzeczywiste wartości mogą różnić się od wartości szacunkowych. Szacunki istotnie wpływające na wartości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, dotyczą w szczególności:

- przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,
- przewidywanej ilości produkcji (w przypadku amortyzacji naturalnej),
- odpisów aktualizujących wartość aktywów,
- założeń przyjętych w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego,
- rezerw na świadczenia pracownicze (przedmiotem szacunku są stopy dyskontowe, wzrost płac, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia),
- klasyfikacji umów leasingu finansowego.

Stosowana metodologia opiera się na najlepszej wiedzy Zarządu i jest zgodna z wymogami MSSF UE i została przedstawiona w notach objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Metodologia ustalania wartości szacunkowych jest stosowana w sposób ciągły i jednolity w każdym okresie sprawozdawczym.

5.2.6. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości w roku obrotowym, zmiany zasad prezentacji oraz korekty błędów

W roku obrotowym 2015 nie miała miejsca zmiana zasad (polityki) rachunkowości.

5.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

5.3.1. Produkty i usługi, z których segmenty sprawozdawcze czerpią swoje przychody

Dotychczas prezentowana informacja o segmentach operacyjnych Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. koncentrowała się na grupach produktów tj. płatki, patyczki, chusteczki. W pierwszym półroczu 2014 roku zmienił się sposób postrzegania obszarów działalności przez organy podejmujące decyzje operacyjne. Obecnie informacje sporządzane dla osób decydujących w Grupie koncentrują się na szerszych kategoriach produktowych opartych na surowcach, z których wykonane są produkty. Nowy podział segmentów odzwierciedla podział rynków zbytu oraz środowisko konkurencyjne Grupy.

Segmenty Grupy objęte sprawozdawczością zgodnie z MSSF 8 są zatem następujące:

Segmenty z podziałem na grupy surowców:

- bawełna,
- włóknina,
- pozostałe.

Przychody w każdym z wymienionych powyżej segmentów rozpatrywane są w dwóch kategoriach:

- marki własne odbiorców produktów,

- marki należące do Grupy Kapitałowej Harper Hygienics.

W związku z powyższą zmianą dokonano segregacji grup produktowych na grupy surowcowe:

Segmenty	Produkty
bawełna	płatki
	patyczki
	waciki
	wata
włóknina	chusteczki
	włóknina
pozostałe	pozostałe

5.3.2. Przychody i wyniki segmentów:

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Okres zakończony 31/12/2015 (tys. PLN)	Okres zakończony 31/12/2014 (tys. PLN)	Okres zakończony 31/12/2015 (tys. PLN)	Okres zakończony 31/12/2014 (tys. PLN)
Bawełna	112 263,9	130 329,2	34 321,0	43 537,8
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>64 943,9</i>	<i>69 121,0</i>		
<i>Marki Harper Hygienics</i>	<i>47 320,0</i>	<i>61 208,2</i>		
Włóknina	83 730,5	90 008,8	22 965,0	26 630,0
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>49 852,7</i>	<i>50 631,6</i>		
<i>Marki Harper Hygienics</i>	<i>33 877,8</i>	<i>39 377,2</i>		
Pozostałe	3 295,2	3 255,3	758,3	131,5
Razem	199 289,6	223 593,3	58 044,3	70 299,3
Koszty sprzedaży			(31 792,8)	(33 145,5)
Koszty zarządu			(21 366,6)	(20 759,9)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne, netto			(12,3)	(1 941,0)
Przychody finansowe			298,1	550,5
Koszty finansowe			(4 901,4)	(4 072,8)
Zysk / (strata) netto przed opodatkowaniem			269,3	10 930,6
Podatek dochodowy			(1 674,7)	18 365,4
Zysk / (strata) netto po opodatkowaniu			(1 405,4)	29 296,0
Przychody skonsolidowane oraz zysk / (strata) netto za okres	199 289,6	223 593,3	(1 405,4)	29 296,0

W roku obrotowym 2015 nie miały miejsca żadne transakcje sprzedaży między segmentami.

5.3.3. Amortyzacja segmentów

Osoby decyzyjne w Grupie monitorują amortyzację rzeczowych aktywów trwałych alokując ją do poszczególnych segmentów mając na uwadze ich wykorzystanie w produkcji wyrobów z różnych kategorii materiałów.

	Amortyzacja segmentów	
	31.12.2015	31.12.2014
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Bawełna	4 228,9	4 061,2
Włóknina	1 474,7	1 091,7
Pozostałe	100,3	100,3
Razem amortyzacja segmentów	5 803,9	5 253,2
Amortyzacja niealokowana	4 251,1	4 016,0
Razem amortyzacja	10 055,0	9 269,2

5.3.4. Aktywa segmentów

Dla celów monitorowania wyników osiąganych w poszczególnych segmentach oraz dla celów przydziału zasobów osoby decyzyjne monitorują aktywa trwale alokując je do poszczególnych segmentów mając na uwadze ich wykorzystanie w produkcji wyrobów z różnych kategorii materiałów.

	Aktywa segmentów	
	31.12.2015	31.12.2014
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Bawełna	25 605,5	28 685,2
Włóknina	96 775,1	12 513,0
Pozostałe	746,8	847,1
Razem aktywa trwale segmentów	123 127,4	42 045,3
Aktywa trwale niealokowane	64 920,2	148 960,3
Razem aktywa trwale skonsolidowane	188 047,6	191 005,6

Dominująca część aktywów trwałych zlokalizowana jest w Polsce.

Aktywa trwale niealokowane zawierają rzeczowe aktywa trwale w trakcie realizacji. Zgodnie z przyjętymi zasadami aktywa w trakcie realizacji nie są alokowane na poszczególne segmenty.

5.3.5. Informacje geograficzne

Grupa działa w ośmiu głównych obszarach geograficznych – w Polsce, będącym krajem siedziby Jednostki Dominującej, w Rosji, na Ukrainie, w Niemczech, Wielkiej Brytanii, na Białorusi, w Rumunii, na Słowacji oraz pozostałych obszarach obejmujących, m.in. Francję, Czechy.

5.3.5.1 Przychody ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne

Poniżej przedstawiono przychody Grupy od klientów zewnętrznych w rozbiu na poszczególne obszary geograficzne działalności:

Struktura geograficzna	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Sprzedaż krajowa	132 523,7	134 922,3
Sprzedaż eksportowa	66 765,9	88 671,0
- Rosja	14 706,1	33 516,4
- Ukraina	3 443,2	8 910,3
- Kraje Europy Środkowo-Wschodniej	27 915,0	25 162,7
- Kraje Europy Zachodniej (Francja, Niemcy, Wielka Brytania)	11 569,7	10 048,2
- Pozostałe kraje	9 131,9	11 033,4
Razem	199 289,6	223 593,3

5.3.5.2 Aktywa trwałe w podziale na obszary geograficzne

Struktura geograficzna	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Aktywa trwałe w Polsce	186 253,9	188 962,5
Aktywa trwałe w Rosji	1 793,7	2 043,1

5.3.6. Informacje o przychodach od głównych klientów

W ramach przychodów Grupy Kapitałowej ze sprzedaży produktów w Polsce największy udział mają przychody realizowane na współpracy z sieciami (super i hipermarkety, sieci drogerii) stanowiące w 2015 roku około 91% przychodów krajowych ogółem. Pozostałą kwotę przychodów (9%) stanowią przychody z tytułu sprzedaży w tradycyjnym handlu hurtowym.

W strukturze przychodów Grupy Kapitałowej znaczący udział stanowią przychody realizowane ze współpracy z największym klientem Grupy Kapitałowej, które uległy zwiększeniu z 24,3% w 2014 r. do 28,7% w 2015 r. w ogólnej kwocie przychodów. Wartość przychodów i udział w przychodach w poszczególnych latach prezentuje tabela poniżej:

Klient (tys. PLN)	Kraj	Rok 2015		Rok 2014	
		Wartość	Wartość	Wartość	Udział %
Największy klient	Polska	57 151,4	28,7%	54 335,5	24,3%
Pozostali klienci		142 138,2	71,3%	169 257,8	75,7%
Razem		199 289,6	100,0%	223 593,3	100,0%

Struktura geograficzna	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Sprzedaż krajowa	132 523,7	134 922,3
Największy klient	57 141,4	54 335,5
Największy klient - udział (%)	43,12%	40,27%
Sprzedaż zagraniczna	66 765,9	88 671,0
Razem	199 289,6	223 593,3

Segment	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Bawełna	112 263,9	130 329,2
Największy klient	13 071,6	19 008,1
Największy klient - udział (%)	11,64%	14,58%
Włóknina	83 730,5	90 008,8
Największy klient	44 079,8	44 365,3
Największy klient - udział (%)	52,64%	49,29%
Pozostałe	3 295,2	3 255,3
Razem	199 289,6	223 593,3

Wartość przychodów w roku 2015 i 2014 od każdego z pozostałych głównych klientów Grupy nie przekraczała 10% łącznych przychodów Grupy Kapitałowej.

5.4. PRZYCHODY I KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

5.4.1. Przychody ze sprzedaży - struktura rzeczowa

Przychody	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych	195 939,2	220 034,4
Przychody ze sprzedaży półproduktów	1 221,7	1 948,2
Przychody ze sprzedaży materiałów	594,3	461,4
Przychody ze sprzedaży - pozostałe	1 534,4	1 149,3
Razem	199 289,6	223 593,3

5.4.2. Koszty operacyjne

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Koszty wg rodzaju:		
a) amortyzacja	10 055,0	9 269,2
b) zużycie materiałów i energii	112 317,6	125 952,0
c) usługi obce	31 776,8	27 368,5
d) podatki i opłaty	1 497,6	1 126,6
e) wynagrodzenia	26 184,0	25 806,1
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	6 605,0	7 300,1
g) pozostałe koszty rodzajowe	3 161,6	3 583,9
Razem	191 597,6	200 406,4
- zmiana stanu zapasów i obroty wewnętrzne	2 807,1	6 793,0
- koszty sprzedaży	(31 792,8)	(33 145,5)
- koszty zarządu	(21 366,6)	(20 759,9)
Koszt własny sprzedaży:	141 245,3	153 294,0

5.5. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych:	29,1	233,8
- cena sprzedaży	35,0	296,4
- wartość księgowa netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(5,9)	(62,6)
Pozostała sprzedaż poza działalnością podstawową	115,6	124,6
Rozwiązanie odpisów aktualizujących:	91,6	226,3
- odpisy aktualizujące zapasy	91,6	226,3
Dotacje publiczne i dofinansowania:	893,6	1 087,4
- rozliczenie dotacji do rzeczowych aktywów trwałych	166,1	58,8
- dotacje do wynagrodzeń i narzutów ZUS	727,5	1 028,6
Rozliczany w czasie zysk na leasingu	5,7	2,6
Otrzymane / należne odszkodowania ubezpieczeniowe	111,3	52,2
Rozliczenie niedoborów i szkód – różnice inwentaryzacyjne	70,1	66,8
Odszkodowanie za zniszczenie towaru	1,6	50,6
Spisane zobowiązania	108,3	131,1
Zwrot kosztów sądowych	10,9	-
Inne pozycje	102,5	201,5
Razem	1 540,3	2 176,9

5.6. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Utworzenie odpisów aktualizujących:	52,0	2 948,6
- odpisy aktualizujące zapasy	-	128,6
- odpisy aktualizujące należności	52,0	2 820,0
Spisane należności	114,7	241,8
Darowizny	11,8	10,3
Utylizacja materiałów oraz rozliczenie niedoborów	769,7	414,4
Koszty kar i grzywien	173,8	106,8
Inne pozycje	430,6	396,0
Razem	1 552,6	4 117,9

5.7. PRZYCHODY FINANSOWE

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Przychody z tytułu odsetek:	298,1	80,3
- pozostałe odsetki	298,1	80,3
Inne przychody finansowe	-	470,2*
Razem	298,1	550,5

* inne przychody finansowe zawierają rozwiązanie rezerwy na odsetki od przesuniętych terminów płatności, które w roku 2013 stanowiły koszty finansowe

5.8. KOSZTY FINANSOWE

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Koszty z tytułu odsetek:	3 424,0	2 970,7
- odsetki od kredytów	1 158,1	808,7
- odsetki od leasingu finansowego	347,2	532,1
- odsetki od obligacji	978,6	778,3
- pozostałe odsetki	940,1	851,6
Różnice kursowe netto	1 032,8	858,9
Koszty finansowe związane z przedterminowym wykupem obligacji	112,5	-
Inne koszty finansowe	332,1	243,2
Razem	4 901,4	4 072,8

5.9. PODATEK DOCHODOWY

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Podatek dochodowy bieżący	-	-
Podatek dochodowy odroczony:		
- zmiana stanu aktywa	(1 931,9)	18 073,5
- zmiana stanu zobowiązania	319,5	368,3
- zmiana stanu zobowiązania - korekta	(62,3)	(76,4)
Korekta podatku za rok ubiegły	-	-
Razem	(1 674,7)	18 365,4

Podatek dochodowy bieżący

Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych:

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	-	446,6
Zobowiązanie podatkowe za rok bieżący	-	-
Korekty podatku za lata ubiegłe	-	-
Podatek zapłacony / (zwrócony) w bieżącym okresie	-	(446,6)
Stan na koniec okresu	-	-

Jednostka dominująca podlega polskim przepisom podatkowym. Jednostki zależne Harper Hygienics Rus oraz Harper Produktion podlegają przepisom podatkowym obowiązującym w Federacji Rosyjskiej. W zakresie regulacji dotyczących możliwości odliczenia strat podatkowych w Federacji Rosyjskiej, straty mogą być rozliczone w ciągu 10 lat podatkowych następujących bezpośrednio po okresie podatkowym, za który strata podatkowa została poniesiona.

Efektywna stopa podatkowa:

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	269,3	10 930,6
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy według ustawowej stawki podatkowej	(51,2)	(2 076,8)
Ujęcie korzyści związanych z działalnością w SSE podlegających odliczeniu w przyszłych okresach	405,3	19 152,1
Efekt podatkowy wynikający z uzyskania dochodu objętego zezwoleń strefowym	(517,2)	(845,8)
Efekt podatkowy wynikający z korekty rozliczenia korzyści podatkowej związanej z działalnością w SSE	(839,0)	-
Efekt podatkowy kosztów programów motywacyjnych - niebędących kosztem uzyskania przychodu	35,0	69,9
Efekt podatkowy kosztów amortyzacji znaków towarowych - amortyzacja podatkowa	-	1 532,7
Efekt podatkowy odwrócenia / (spisania) aktywa od straty	(232,9)	996,1
Efekt podatkowy strat poniesionych w okresie sprawozdawczym	106,3	-
Efekt podatkowy kosztów niebędących kosztem uzyskania przychodów oraz przychodów niepodlegających opodatkowaniu, netto	(581,0)	(462,8)
Obciążenie wyniku z tytułu podatku dochodowego	(1 674,7)	18 365,4
Efektywna stawka podatku dochodowego	621,9%	168,0%

Podatek dochodowy odroczony

Zmiana stanu aktywa z tyt. podatku odroczonego

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	22 299,6	4 226,1
Zwiększenie / (zmniejszenie)	(1 931,9)	18 073,5
Stan na koniec okresu	20 367,7	22 299,6

Zmiana stanu zobowiązania z tyt. podatku odroczonego

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	5 198,1	5 566,4
Zwiększenie / (zmniejszenie)	(319,5)	(368,3)
Stan na koniec okresu	4 878,6	5 198,1

Aktywa z tytułu podatku odroczonego:

	31.12.2015		31.12.2014	
	Podstawa (tys. PLN)	Kwota (tys. PLN)	Podstawa (tys. PLN)	Kwota (tys. PLN)
Zarachowany koszt niewykorzystanych urlopów	428,5	81,4	642,1	122,0
Zarachowane rabaty, bonusy dla klientów oraz wsparcie marketingowe	5 118,4	972,5	7 587,8	1 441,7
Zarachowany koszt usług audytorskich	74,2	14,1	71,0	13,5
Zarachowany koszt usług doradczych	176,8	33,6	118,3	22,5
Zarachowany koszt usług transportowych	185,2	35,2	280,5	53,3
Zarachowany koszt mediów	221,6	42,1	201,2	38,2
Zarachowany koszt wynagrodzeń	219,1	41,6	1 031,8	196,0
Zarachowany koszt odsetek	-	-	310,3	59,0
Zarachowany koszt rezerwy emerytalnej	212,1	40,3	252,1	47,9
Wydatki z niezapłaconych faktur	1 442,7	274,1	-	-
Składki ZUS przypadające do zapłaty w następnym okresie	419,5	79,7	459,1	87,2
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	1 210,5	230,0	1 000,5	190,1
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	-	-	91,6	17,4
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-	900,0	171,0
Straty podatkowe poniesione	4 576,3	869,5	5 242,5	996,1
Rozpoznanie korzyści związanych z działalnością w SSE podlegających odliczeniu w przyszłych okresach	53 601,8*	17 355,4	59 288,8	18 306,3
Pozostałe pozycje	1 569,5	298,2	2 828,4	537,4
Razem		20 367,7		22 299,6

* podstawa rozpoznanych korzyści związanych z działalnością w SSE liczona jest jako iloczyn intensywności pomocy i kosztów kwalifikujących się do objęcia tą pomocą

Nierozliczone straty podatkowe	kwota	data wygaśnięcia
31.12.2011	8 538,1	31.12.2016 r.
31.12.2014	4 017,7	31.12.2019 r.
31.12.2015	559,8	31.12.2020 r.

Według oceny Zarządu jednostki dominującej przyszłe przychody podatkowe pozwolą na wykorzystanie strat podatkowych z lat 2014 i 2015 w kwocie 4 576,3 tys. zł z tytułu których utworzono aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywo od nierozliczonej straty z roku 2011 zostało spisane z powodu niskiego prawdopodobieństwa, iż zostanie osiągnięty dochód pozwalający na odliczenie straty podatkowej z w/w okresu.

W dniu 15 listopada 2012 roku Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. wydała zezwolenie nr 230/ARP S.A. /2012 na prowadzenie działalności gospodarczej przez jednostkę dominującą na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jednostka dominująca zobowiązała się do poniesienia określonych minimalnych wydatków inwestycyjnych na wdrożenie innowacyjnej technologii Arvell oraz do określonego zwiększenia zatrudnienia. W związku z realizacją do 31 stycznia 2014 r. minimalnych wydatków inwestycyjnych i wzrostu zatrudnienia, jednostka dominująca od 1 lutego 2014 r. jest upoważniona do korzystania ze zwolnienia z podatku od dochodów uzyskanych z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Strefy. Tym samym jednostka dominująca, zgodnie z MSR 12, rozpoznała odpowiednio aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego: na 31.12.2015 - 17 355,4 tys. zł, na 31.12.2014 - 18 306,3 tys. zł. Aktywa te w kolejnych okresach sprawozdawczych podlegają rozliczeniu o kwotę wykorzystanych korzyści wynikających z nieopodatkowania dochodów.

Grupa Kapitałowa Harper Hygienics S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 01.01. – 31.12.2015

29/57

Na dzień 31 grudnia 2015 r. rozliczono podatek dochodowy od dochodów osiągniętych z tytułu prowadzonej działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej w wysokości 517,2 tys. zł (w roku 2014 - 845,8 tys. zł). W roku 2015 dokonano korekty rozliczenia korzyści podatkowej związanej z działalnością w SSE za rok 2014 w kwocie 839,0 tys. zł. Korzyści podatkowe w SSE rozliczone będą do 2026 roku.

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego:

	31.12.2015		31.12.2014	
	Podstawa (tys. PLN)	Kwota (tys. PLN)	Podstawa (tys. PLN)	Kwota (tys. PLN)
Leasing finansowy - podatkowo operacyjny	18 034,7	3 426,6	15 354,3	2 917,3
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	866,3	164,6	1 819,5	345,7
Różnica pomiędzy wartością bilansową a podatkową aktywów trwałych	6 473,7	1 266,9	9 469,5	1 799,2
Naliczone dotacje do wynagrodzeń z PFRON	107,9	20,5	58,3	11,1
Pozostałe pozycje	-	-	656,8	124,8
Razem		4 878,6		5 198,1

Aktywa i zobowiązanie wykazywane przez Grupę podlegały skompensowaniu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stopniu, w jakim dotyczą one podatku dochodowego podlegającego tym samym organom podatkowym. Po dokonaniu kompensaty aktywa z zobowiązaniem z tytułu podatku odroczonego, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, wykazuje się następujące kwoty:

Pozycje wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po dokonaniu kompensaty aktywa z zob. z tyt. podatku odroczonego	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Aktywa z tyt. podatku odroczonego	15 492,6	17 105,5
Zobowiązania z tyt. podatku odroczonego	3,5	4,0

5.10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Budynki i budowle	29 557,5	30 614,3
Maszyny i urządzenia	128 430,7	46 791,4
Środki transportu	2 677,7	3 851,5
Wypożyczenie	1 949,9	593,3
Środki trwałe w budowie	372,4	72 383,7
Zaliczki na środki trwałe w budowie	-	8 222,2
Razem	162 988,2	162 456,4

Środki trwałe w budowie

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Budynki i budowle	-	-
Maszyny i urządzenia	372,4	72 383,7
Razem	372,4	72 383,7

Dodatkowe informacje

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Wartość netto przedmiotów w leasingu finansowym	26 835,5	28 524,6
- maszyny i urządzenia	24 296,9	24 826,9
- środki transportu	2 538,6	3 697,7

Informacja dotycząca zabezpieczeń na rzeczowych aktywach trwałych Grupy Kapitałowej ustanowionych z tytułu zaciągniętych przez Grupę Kapitałową kredytów bankowych została przedstawiona w nocie 5.20.

Ponadto ustanowiono zabezpieczenia na składnikach rzeczowych aktywów trwałych będących przedmiotami zawartych umów leasingowych.

Poza wyżej wymienionymi obciążeniami (ograniczeniami) nie występują żadne inne ograniczenia i/lub obciążenia na majątku Grupy.

W roku 2015 nie dokonano zmian stawek amortyzacyjnych oraz okresów ekonomicznej przydatności składników rzeczowych aktywów trwałych.

W roku 2015 Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących wartość składników rzeczowych aktywów trwałych.

W 2015 roku kwota aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego w wartości środków trwałych w budowie wynosi 1 575,8 tys. zł.

Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2015 rok wyniosła 3,39%.

W 2014 roku Grupa aktywowała koszty finansowania zewnętrznego w wartość środków trwałych w kwocie 2 403,7 tys. zł. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2014 rok wyniosła 5,22%.

31 grudnia 2015 roku jednostka dominująca przyjęła do użytkowania maszynę do produkcji włókniny Arvell. Wartość początkowa nowej maszyny wyniosła 82 071,7 tys. zł.

Rok 2015		Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Wyposażenie	Środki trwałe w budowie	Zaliczki przekazane na zakup środków trwałych	Razem
	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Wartość początkowa								
Stan na początek okresu	35 753,0	95 627,8	7 430,6	1 615,3	72 689,2	8 222,2	221 338,1	
Nabycia	-	229,6	-	0,1	13 490,0	-	13 719,7	-
Kapitalizacja odsetek	-	-	-	-	1 575,8	-	1 575,8	-
Przejęcie w leasing finansowy	-	2 771,5	-	-	-	-	2 771,5	-
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	32,2	85 470,5	29,3	1 545,1	(87 077,1)	-	-	-
Zmniejszenia	-	(50,4)	(140,4)	-	(305,5)	(8 222,2)	(8 718,5)	-
Stan na koniec okresu	35 785,2	184 049,0	7 319,5	3 160,5	372,4	-	230 686,6	
Umorzenie								
Stan na początek okresu	5 138,7	48 836,4	3 579,1	1 022,0	-	-	58 576,2	
Amortyzacja	1 089,0	6 781,9	1 197,2	188,6	-	-	9 256,7	-
Zmniejszenia	-	-	(134,5)	-	-	-	(134,5)	-
Stan na koniec okresu	6 227,7	55 618,3	4 641,8	1 210,6	-	-	67 698,4	
Odpisy aktualizujące								
Stan na początek okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5	-
Zwiększenia	-	-	-	-	(305,5)	-	(305,5)	-
Stan na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
Wartość netto								
Stan na początek okresu	30 614,3	46 791,4	3 851,5	593,3	72 383,7	8 222,2	162 456,4	
Stan na koniec okresu	29 557,5	128 430,7	2 677,7	1 949,9	372,4	-	162 988,2	

Rok 2014		Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Wyposażenie w budowie	Zaliczki przekazane na zakup środków trwałych	Razem
	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Wartość początkowa							
Stan na początek okresu	16 779,6	89 841,4	6 768,7	2 309,6	68 155,2	7 102,2	190 956,7
Nabycia	-	-	-	-	27 486,7	1 478,2	28 964,9
Kapitalizacja odsetek	-	-	-	-	2 403,7	-	2 403,7
Przejęcie w leasing finansowy	-	1 823,5	1 252,6	-	-	-	3 076,1
Przesunięcie ze środków trwałych w budowie na leasing finansowy	-	7 104,5	-	-	(7 104,5)	-	-
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	18 991,3	5 887,2	40,8	162,8	(25 082,1)	-	-
Zmniejszenia	(17,9)	(1 924,3)	(631,5)	(857,1)	(274,3)	(358,2)	(4 063,3)
Stan na koniec okresu	35 753,0	95 627,8	7 430,6	1 615,3	72 689,2	8 222,2	221 338,1
Umorzenie							
Stan na początek okresu	4 402,1	43 437,2	2 961,9	1 705,5	-	-	52 506,7
Amortyzacja	742,2	6 033,9	1 186,1	171,7	-	-	8 133,9
Zmniejszenia	(5,6)	(634,7)	(568,9)	(855,2)	-	-	(2 064,4)
Stan na koniec okresu	5 138,7	48 836,4	3 579,1	1 022,0	-	-	58 576,2
Odpisy aktualizujące							
Stan na początek okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5
Wartość netto							
Stan na początek okresu	12 377,5	46 404,2	3 806,8	604,1	67 849,7	7 102,2	138 144,5
Stan na koniec okresu	30 614,3	46 791,4	3 851,5	593,3	72 383,7	8 222,2	162 456,4

5.10.1. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Wartość początkowa		
Stan na początek okresu	2 471,9	3 758,8
<i>różnice kursowe z wyceny</i>	(213,4)	(1 286,9)
Stan na koniec okresu	2 258,5	2 471,9
Umorzenie		
Stan na początek okresu	432,6	282,0
<i>różnice kursowe z wyceny</i>	(7,0)	56,6
Amortyzacja	94,0	94,0
Stan na koniec okresu	519,6	432,6
Wartość netto		
Stan na początek okresu	2 039,3	3 476,8
Stan na koniec okresu	1 738,9	2 039,3

Grupa Kapitałowa jest w posiadaniu inwestycji w nieruchomość położoną w Jarcewie (własność spółki Harper Produktion OOO), która jest wynajmowana podmiotom spoza grupy.

Za rok 2015 przychody z tytułu wynajmu nieruchomości w Jarcewie wynoszą 496,6 tys. zł.

W roku 2015 naliczono amortyzację w wysokości 94 tys. zł.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej ustalona została w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopa dyskonta wyniosła 11%. Zastosowana technika wyceny stanowi poziom 3 hierarchii wartości godziwej.

Grupa ocenia, iż wartość godziwa w/w nieruchomości inwestycyjnej istotnie nie odbiega od wartości bilansowej.

5.11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Licencje na oprogramowanie użytkowe	899,8	1 160,3
Pozostałe wartości niematerialne	258,5	56,1
Wartości niematerialne w trakcie realizacji - licencje i oprogramowanie dotyczące wdrożenia nowego systemu	340,6	278,5
Razem	1 498,9	1 494,9

Rok 2015	Licencje na oprogramowanie użytkowe (tys. PLN)	Inne wartości niematerialne (tys. PLN)	Wartości niematerialne w trakcie realizacji (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Wartość początkowa				
Stan na początek okresu	3 201,8	637,0	278,5	4 117,3
Nabycia	70,4	225,8	338,9	635,1
Przesunięcia z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	276,8	-	(276,8)	-
Zmniejszenia	(44,4)	-	-	(44,4)
Stan na koniec okresu	3 504,6	862,8	340,6	4 708,0
Umorzenie				
Stan na początek okresu	1 997,1	580,9	-	2 578,0
Amortyzacja	607,7	23,4	-	631,1
Stan na koniec okresu	2 604,8	604,3	-	3 209,1
Odpisy aktualizujące				
Stan na początek okresu	44,4	-	-	44,4
Zmniejszenia	(44,4)	-	-	(44,4)
Stan na koniec okresu	-	-	-	-
Wartość netto				
Stan na początek okresu	1 160,3	56,1	278,5	1 494,9
Stan na koniec okresu	899,8	258,5	340,6	1 498,9

Rok 2014	Licencje na oprogramowanie użytkowe (tys. PLN)	Inne wartości niematerialne (tys. PLN)	Wartości niematerialne w trakcie realizacji (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Wartość początkowa				
Stan na początek okresu	2 911,6	635,8	923,0	4 470,4
Nabycia	5,7	1,2	219,1	226,0
Przesunięcia z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	863,6	-	(863,6)	-
Zmniejszenia	(579,1)	-	-	(579,1)
Stan na koniec okresu	3 201,8	637,0	278,5	4 117,3
Umorzenie				
Stan na początek okresu	1 640,7	543,8	-	2 184,5
Amortyzacja	935,5	37,1	-	972,6
Zmniejszenia	(579,1)	-	-	(579,1)
Stan na koniec okresu	1 997,1	580,9	-	2 578,0
Odpisy aktualizujące				
Stan na początek okresu	44,4	-	-	44,4
Stan na koniec okresu	44,4	-	-	44,4
Wartość netto				
Stan na początek okresu	1 226,5	92,0	923,0	2 241,5
Stan na koniec okresu	1 160,3	56,1	278,5	1 494,9

5.12. WIECZYSTE UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Wieczyste użytkowanie gruntów	6 329,0	6 402,2
Razem	6 329,0	6 402,2

Grunty w użytkowaniu wieczystym traktowane są jako przedpłaty w leasingu operacyjnym.

Informacja dotycząca zabezpieczeń na wieczystym użytkowaniu gruntów Grupy ustanowionych z tytułu zaciągniętych przez Grupę Kapitałową kredytów bankowych została przedstawiona w nocie 5.20.

5.13. JEDNOSTKI ZALEŻNE

Nazwa jednostki zależnej	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Proporcja udziałów (%)	Proporcja głosów na walnym zgromadzeniu (%)	Podstawowa działalność
Harper Hygienics Rus OOO	Rosja	100	100	Działalność marketingowa
Harper Produktion OOO	Rosja	100	100	Działalność usługowa

Wyżej wymienione jednostki wchodzi w skład Grupy Kapitałowej. Jednostki te podlegają konsolidacji metodą pełną.

5.14. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Rozliczenia krótkoterminowe		
- opłacone z góry składki ubezpieczeniowe	126,6	200,1
- opłaty przygotowawcze - leasing	76,6	64,3
- projekty graficzne	480,9	513,9
- pozostałe pozycje	488,1	541,0
Razem	1 172,2	1 319,3

5.15. ZAPASY

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Produkty higieniczno-kosmetyczne	5 096,5	5 348,4
Produkcja w toku i półprodukty	2 164,8	2 445,3
Materiały i surowce	13 948,0	14 915,9
Towary	252,5	359,6
Razem	21 461,8	23 069,2

Informacja dotycząca zabezpieczeń na zapasach Grupy ustanowionych z tytułu zaciągniętych przez Grupę kredytów bankowych została przedstawiona w notce 5.20. Nie występują żadne inne ograniczenia i/lub obciążenia na majątku Grupy niż wskazane w notce 5.20.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	91,6	189,3
Odpisy utworzone	-	91,6
Odpisy rozwiązane (wykorzystane)	(91,6)	(189,3)
Stan na koniec okresu	-	91,6

5.16. NALEŻNOŚCI HANDLOWE I INNE NALEŻNOŚCI

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Długoterminowe		
Należności od pozostałych jednostek	-	1 507,3
- <i>należności handlowe</i>	-	1 507,3
Krótkoterminowe		
Należności od pozostałych jednostek	24 858,3	36 234,7
- <i>należności handlowe</i>	24 002,3	35 237,3
- <i>należności z tytułu podatków i obciążeń publicznych</i>	674,3	757,4
- <i>należności pozostałe</i>	181,7	240,0
Razem	24 858,3	37 742,0

Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności:

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	4 902,4	2 082,4
Odpisy utworzone	52,0	2 820,0
Odpisy rozwiązane	-	-
Stan na koniec okresu	4 954,4	4 902,4

Należności handlowe brutto według wieku na dzień 31.12.2015 roku

Wiek w dniach	Ogółem w wartości brutto	Odpisy aktualizujące	Ogółem w wartości netto
Należności handlowe bieżące, z tego :			
od pozostałych jednostek	19 336,2	-	19 336,2
Należności handlowe przeterminowane, z tego :			
od pozostałych jednostek	9 620,5	4 954,4	4 666,1
<i>do 90 dni</i>	4 459,1	-	4 459,1
<i>91-180</i>	168,9	-	168,9
<i>181-360</i>	19,8	-	19,8
<i>powyżej 360</i>	4 972,7	4 954,4	18,3
Razem	28 956,7	4 954,4	24 002,3

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży produktów, towarów i usług wynosi 45 dni. Grupa nalicza odsetki za zwłokę w zapłacie należności w wypadku, gdy w oparciu o analizę prawną i finansową kontrahenta istnieje możliwość ich odzyskania.

Wykazane salda należności obejmują 7 353,6 tys. zł należności od 5 największych odbiorców Grupy. Należności od klienta mającego największe saldo należności wynoszą 2 032,2 tys. zł. Nie ma innych klientów, od których należności przekroczyłyby 5% ogólnej wartości należności z tytułu dostaw i usług.

Analiza wiekowa należności przeterminowanych, ale nieobarczonych ryzykiem utraty wartości:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
91 -180 dni	168,9	171,8
181-360 dni	19,8	77,7
Powyżej 360 dni	18,3	147,7
Razem	207,0	397,2

Grupa dokonuje miesięcznej analizy przeterminowania należności dla poszczególnych kontrahentów. W przypadku powzięcia informacji o zagrożeniu upadłością lub niewypłacalnością danego kontrahenta, Grupa tworzy odpis niezależnie od terminów wymagalności.

Na koniec roku 2015 Grupa posiadała należności przeterminowane lecz ściągalne do 90 dni w kwocie 4 459,1 tys. zł. Grupa posiadała również należności przeterminowane lecz ściągalne powyżej 180 dni w kwocie 38,1 tys. zł. Łączna wartość przeterminowanych należności powyżej 180 dni nie przekracza 5% całości należności.

Od 2011 roku Grupa ubezpiecza swoje należności handlowe.

Grupa jest stroną umowy o świadczenie usług faktoringowych bez regresu, polegającą na finansowaniu krótkoterminowych należności przed terminem ich wymagalności. Umowa obejmuje należności handlowe, przysługujące jednostce dominującej od jednego z największych klientów.

5.17. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	13 431,4	6 860,1
Razem	13 431,4	6 860,1

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są deponowane na różne okresy, od jednego dnia do 3 miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości bilansowej. W stosunku do wykazanych wielkości nie występują żadne ograniczenia w dysponowaniu środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami.

5.18. KAPITAŁY

5.18.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy jednostki dominującej:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Liczba akcji	63 670 000	63 670 000
Wartość nominalna 1 akcji (w zł)	0,01	0,01
Kapitał podstawowy zarejestrowany	636,7	636,7
Korekta hiperinflacyjna	908,9	908,9
Kapitał podstawowy	1 545,6	1 545,6

Struktura akcyjna na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Akcjonariusz	rodzaj akcji	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów	% udział w głosach na WZA
Central European Cotton Holdings Ltd. - Irlandia	zwykłe	38 170 000	59,95	38 170 000	59,95
Quercus TFI S.A.	zwykłe	8 152 867	12,80	8 152 867	12,80
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	zwykłe	6 162 000	9,68	6 162 000	9,68
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny S.A.	zwykłe	3 514 188	5,52	3 514 188	5,52
Pozostali akcjonariusze	zwykłe	7 670 945	12,05	7 670 945	12,05
Ogółem		63 670 000	100,00	63 670 000	100,00

Struktura akcyjna na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Akcjonariusz	rodzaj akcji	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów	% udział w głosach na WZA
Central European Cotton Holdings Ltd. - Irlandia	zwykłe	38 170 000	59,95	38 170 000	59,95
Quercus TFI S.A.	zwykłe	8 152 867	12,80	8 152 867	12,80
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	zwykłe	5 960 863	9,36	5 960 863	9,36
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny S.A.	zwykłe	3 514 188	5,52	3 514 188	5,52
Pozostali akcjonariusze	zwykłe	7 872 082	12,37	7 872 082	12,37
Ogółem		63 670 000	100,00	63 670 000	100,00

5.18.2. Kapitał zapasowy

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Kapitał zapasowy	74 851,3	45 813,7

Kapitał zapasowy obejmuje w całości zyski zatrzymane. Zgodnie z art. 396 §1 Kodeksu Spółek Handlowych, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału akcyjnego.

5.18.3. Kapitał rezerwowy z wyceny programów motywacyjnych

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Kapitał zapasowy z wyceny programów motywacyjnych	4 320,9	4 136,9

Koszty wynagrodzeń dotyczące programów motywacyjnych ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Koszty wynagrodzeń	184,0	368,0

Koszt wynagrodzeń ujęty w sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31.12.2015 r.:

W roku 2012 Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki przyjęło program motywacyjny dla członków kadry kierowniczej Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. Program motywacyjny został wprowadzony na okres 4 lat obrotowych Grupy, począwszy od 2012 r. Zgodnie z Uchwałą o Programie warrantly mają zostać uruchomione w czterech transzach.

Uczestnikom Programu przyznano prawa do 2 132 080 warrantów w oparciu o następujące zasady:

- warunkiem przyznania każdej transzy jest osiągnięcie założonego wskaźnika EPS (zysk na akcję) oraz pozostawanie w stosunku zatrudnienia w dowolnym dniu roku, którego transza dotyczy,
- w zależności od poziomu realizacji założonego wskaźnika EPS (zysk na akcję), uczestnicy otrzymają Uprawnienie do objęcia warrantów w wymiarze określonym w Uchwale NWZ.

Do wyceny użyto modelu opartego na metodzie Monte-Carlo. Za moment rozpoczęcia Programu (grant date) przyjęto datę 5 listopada 2012 r. Za okresy nabywania uprawnień kolejnych transz przyjęto odpowiednio 30 czerwca 2013 r., 30 czerwca 2014 r., 30 czerwca 2015 r., 30 czerwca 2016 r.

Za cenę wejściową akcji do modelu wyceny przyjęto wartość 1,96 zł/akcja tj. kurs akcji Grupy na datę przyznania tj. 5 listopada 2012 r. Cenę wykonania przyjęto w wartości 1,90 zł/akcja. Jako średni okres trwania życia opcji przyjęto 4,23 roku. Przyjęto założenie, że wypłata dywidendy nie nastąpi w okresie trwania Programu. Zmienność oczekiwaną akcji Harper Hygienics S.A. obliczono na podstawie historycznej zmienności tych akcji otrzymując wartość 48%. Wartość godziwa Programu na datę przyznania wynosi 975,0 tys. zł, z czego w bieżącym okresie ujęto 184,0 tys. zł.

5.18.4. Zyski zatrzymane

Struktura zysków zatrzymanych przedstawia się następująco:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Pozostałe zyski zatrzymane	8 076,5	7 818,1
Zysk / (straty) bieżącego okresu	(1 405,4)	29 296,0
Zyski zatrzymane	6 671,1	37 114,1

Zarząd Jednostki dominującej zaproponował przeniesienie wypracowanego zysku za rok na kapitał zapasowy.

5.19. REZERWY

Zmiany rezerw w 2015 roku:

	Odprawy rentowo- emerytalne (tys. PLN)	Odprawy pośmiertne (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Stan na początek okresu	150,1	102,0	252,1
Zwiększenie / (Zmniejszenia)	6,1	(46,1)	(40,0)
Stan na koniec okresu	156,2	55,9	212,1

Rezerwa emerytalno-rentowa i pośmiertna za rok 2015 została oszacowana przez aktuarium. Do wyliczenia rezerw ustalono założenia dotyczące rotacji, stopy dyskontowej, stopy wzrostu płac, śmiertelności pracowników, niezdolności do pracy. Wycena została sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego (projected unit credit method). Zgodnie z tą metodą każdy okres wykonywania pracy daje uprawnienia do dodatkowej jednostki świadczeń i każda jednostka uprawnień do świadczenia wyliczana jest oddzielnie. Uwzględnia się przy tym, że bazowe wynagrodzenie każdego z pracowników będzie się zmieniać w czasie wg określonych powyżej założeń. Wyliczenie wartości zobowiązań z tytułu odpraw rentowych polega na wyznaczeniu aktuarialnej wartości obecnej wypłat świadczeń wg stanu na dzień kalkulacji.

Kalkulacja rezerwy emerytalno-rentowej na koniec okresu sprawozdawczego 31 grudnia 2015 r. dla stopy dyskontowej na poziomie 2,9% wynosi 156,2 tys. zł oraz rezerwy na odprawy pośmiertne 55,9 tys. zł.

5.20. KREDYTY OTRZYMANE

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Kredyt bankowy – BZ WBK – PLN	-	37 777,3
Kredyt bankowy obrotowy – BZ WBK - PLN	-	21 661,2
Kredyt bankowy – mBank - PLN	77 000,0	-
Kredyt bankowy – obrotowy – mBank - PLN	12 434,7	-
Kredyt bankowy – obrotowy - jednostki zależne	274,1	-
Razem	89 708,8	59 438,5

Okres spłaty zobowiązań z tytułu kredytów:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Część krótkoterminowa (do 1 roku)	89 708,8	39 552,8
- raty kapitałowe	77 000,0	18 000,0
- kredyt w rachunku bieżącym	12 708,8	21 552,8
Część długoterminowa (powyżej 1 roku)	-	19 885,7
- od roku do 3 lat	-	19 885,7
- powyżej 3 lat	-	-
Razem	89 708,8	59 438,5

W dniu 23 czerwca 2015 r. Zarząd Grupy zawarł nową umowę kredytową o kredyt inwestycyjny w PLN oraz umowę kredytową o kredyt wielowalutowy w rachunku bieżącym z mBank S.A. z siedzibą w Warszawie. W związku z zawarciem nowej umowy nastąpiło rozwiązanie dotychczasowej umowy kredytowej z BZ WBK.

Nowe kredyty zostały udzielone na zrefinansowanie poniesionych przez jednostkę dominującą nakładów inwestycyjnych, poprzez zrefinansowanie zadłużenia w BZ WBK S.A. z siedzibą we Wrocławiu.

Kredyty bankowe są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania na rynku międzybankowym powiększonej o marżę banku ustalaną na zasadach rynkowych.

W dniu 22 września 2015 r. Zarząd Harper Hygienics S.A. zawarł z mBank aneks do umowy kredytowej o kredyt inwestycyjny dotyczący podwyższenia kwoty kredytu o 15 000 tys. zł. Dodatkowy kredyt został udzielony na zrefinansowanie wykupu obligacji zabezpieczonych, na okaziciela serii B, w liczbie 15 000 sztuk, o łącznej wartości nominalnej 15 000 tys. zł.

Kredyty bankowe są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania na rynku międzybankowym powiększonej o marżę banku ustalaną na zasadach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwoty w walucie zostały przeliczone na złote według kursu NBP na koniec okresu. Płatności odsetek wynikające z instrumentów finansowych, naliczane według zmiennej stopy procentowej, zostały wyliczone w oparciu o stopę procentową ustaloną w ostatnim

okresie odsetkowym obowiązującym przed dniem 31 grudnia 2015 r. Zobowiązania finansowe, które mogą zostać spłacone w dowolnym terminie zależnie wyłącznie od woli Grupy, są wykazywane jako krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od oczekiwanego terminu spłaty. Długoterminowe saldo jest przypisane do okresu wynikającego z ostatecznego terminu wymagalności określonego w umowie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zgodnie z harmonogramami zawartych umów kredytowych Grupa posiadała zobowiązania długoterminowe w wysokości 61 mln złotych. Zobowiązania te zostały wykazane w zobowiązaniach finansowych krótkoterminowych. Zgodnie z zapisami wyżej wymienionych umów kredytowych istnieje zobowiązanie do utrzymania na dzień 31 grudnia 2015 odpowiedniego poziomu trzech wskaźników, z których jeden dotyczący poziomu relacji zobowiązań finansowych netto do EBITDA został przekroczony.

Zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej naruszenie warunków umów kredytowych, które potencjalnie może spowodować ograniczenie bezwarunkowej dostępności kredytów w okresie najbliższych 12 miesięcy, powoduje automatycznie konieczność zaklasyfikowania związanych z nimi zobowiązań jako krótkoterminowe. Jednocześnie Zarząd informuje, iż w 2015 roku oraz po dniu bilansowym jest w stałym kontakcie z przedstawicielami Banku. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania żadna z umów kredytowych zawierających wyżej wymienione zapisy odnośnie wymaganych wskaźników nie została postawiona w stan wymagalności oraz Zarząd nie otrzymał sygnałów o zmianie harmonogramu spłat.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem ani po dniu bilansowym nie wystąpiły przypadki naruszenia spłat kapitału lub odsetek dla instytucji finansowych.

W dniu 07 marca 2016 roku jednostka dominująca zawarła transakcję zabezpieczającą Step-Up IRS. Transakcja zabezpiecza zmienną część stopy procentowej dotyczącej płatności odsetek dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego na podstawie aneksu do umowy kredytowej z dnia 22 września 2015 r. IRS zabezpiecza 30% zaciągniętego kredytu, czyli kwotę 4 500 tys. zł.

Zobowiązania krótkoterminowe są wyższe od aktywów bieżących. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej nie wpływa to na kontynuację działalności.

Podstawowe informacje nt. kredytów zaciągniętych przez Grupę Kapitałową wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Kredytodawca	Data zawarcia umowy	Umowny termin spłaty	Kwota umowna kredytu	Aktualne zadłużenie w PLN	Warunki spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
mBank S.A.	23 czerwiec 2015	30 czerwiec 2020	62 000,0 tys. PLN	62 000,0 tys. PLN	w ratach płatnych półrocznie wg ustalonego harmonogramu	WIBOR 6M+marża rynkowa	1. hipoteka umowna kaucyjna do maksymalnej kwoty zabezpieczenia wynoszącej 144 500 tys. PLN na prawie użytkowania wieczystego oraz na zwanym z tym prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomości, 2. cesja wierzytelności należnych od wybranych odbiorców, 3. zastaw rejestrowy na linii technologicznej Arveil, 4. cesja praw z polis ubezpieczeniowych spółki, 5. umowa zabezpieczająca przenosząca własności środków pieniężnych na Bank w formie kaucji
mBank S.A.	22 wrzesień 2015	30 czerwiec 2020	15 000,0 tys. PLN	15 000,0 tys. PLN	w ratach płatnych półrocznie wg ustalonego harmonogramu	WIBOR 6M+marża rynkowa	1. hipoteka umowna kaucyjna do maksymalnej kwoty zabezpieczenia wynoszącej 144 500 tys. PLN na prawie użytkowania wieczystego oraz na zwanym z tym prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomości, 2. cesja wierzytelności należnych od wybranych odbiorców, 3. zastaw rejestrowy na linii technologicznej Arveil, 4. cesja praw z polis ubezpieczeniowych spółki, 5. umowa zabezpieczająca przenosząca własności środków pieniężnych na Bank w formie kaucji
mBank S.A.	23 czerwiec 2015	30 czerwiec 2016	20 000,0 tys. PLN	12 434,7 tys. PLN	29 czerwiec 2016	zmienna stopa procentowa obliczana w stosunku rocznym	1. hipoteka umowna kaucyjna do maksymalnej kwoty zabezpieczenia wynoszącej 144 500 tys. PLN na prawie użytkowania wieczystego oraz na zwanym z tym prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomości, 2. cesja wierzytelności należnych od wybranych odbiorców, 3. zastaw rejestrowy na linii technologicznej Arveil, 4. cesja praw z polis ubezpieczeniowych spółki, 5. umowa zabezpieczająca przenosząca własności środków pieniężnych na Bank w formie kaucji

5.21. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU I FAKTORINGU

Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Raty płatne w okresie 1 roku po końcu okresu sprawozdawczego	4 180,5	5 705,4
Raty płatne w okresie powyżej 1 roku:	4 053,3	6 933,4
- od 1 do 3 lat	4 053,3	6 933,4
Razem	8 233,8	12 638,8

Płatne w okresie:	Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
do jednego roku	4 431,0	6 150,2	4 180,5	5 705,4
od roku do 3 lat	4 171,3	7 254,7	4 053,3	6 933,4
Razem	8 602,3	13 404,9	8 233,8	12 638,8
Przyszły koszt odsetkowy (wartość ujemna)	(368,5)	(766,1)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, z tego:			8 233,8	12 638,8
zobowiązania krótkoterminowe			4 180,5	5 705,4
zobowiązania długoterminowe			4 053,3	6 933,4

Grupa finansuje za pomocą umów leasingowych zakupy maszyn i urządzeń do produkcji oraz środków transportu. Na dzień 31 grudnia 2015 jednostka dominująca była stroną 53 umów leasingu finansowego. Okres trwania leasingu obejmuje od 36 do 60 miesięcy. Opłata wstępna wynosi od 1,5% do 40%. Większość umów zawiera klauzule nabycia przedmiotu leasingu za cenę ustaloną w ramach umowy, która waha się od 1% do 42% wartości początkowej przedmiotu leasingu.

W związku z zawarciem nowej umowy kredytowej z mBank (opis w nocie 5.20) nastąpiło rozwiązanie dotychczasowej umowy faktoringu odwrotnego zawartej z BZ WBK Faktor Sp. z o.o.

Grupa dokonała spłaty całego zobowiązania do BZ WBK Faktor Sp. z o.o.

W dniu 23 grudnia 2015 r. jednostka dominująca zawarła z umowę faktoringu eksportowego z mFaktoring S.A.

Limit finansowania wynosi 600 tys. EUR. Zabezpieczeniem umowy faktoringu jest:

- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- cesja wierzytelności z rachunków bankowych prowadzonych przez mBank S.A. do wysokości zadłużenia.

Oprocentowanie faktoringu ustalone zostało na podstawie LIBOR EUR O/N + marża rynkowa.

Zobowiązania do faktora:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Zobowiązanie z tyt. faktoringu odwrotnego	-	10 078,1
Razem	-	10 078,1

Grupa nie jest stroną umów leasingu operacyjnego poza prawami wieczystego użytkowania gruntów.

5.22. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OBLIGACJI I INNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Zobowiązania z tytułu obligacji:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	-	15 070,5
Razem	-	15 070,5

W dniu 25 maja 2015 roku Zarząd Grupy, po uzyskaniu uprzedniej zgody Rady Nadzorczej podjął uchwałę w sprawie emisji przez Grupę obligacji na okaziciela serii B. Celem emisji Obligacji było pozyskanie środków na restrukturyzację finansowania polegającą na zwiększeniu finansowania długo/średnioterminowego, a zmniejszeniu finansowania krótkoterminowego (poprzez spłatę obligacji serii A). Przedmiotem emisji było 15 tys. obligacji zwykłych na okaziciela serii B o wartości nominalnej 1 tys. zł każda i cenie emisyjnej 1 tys. zł każda. Termin wykupu obligacji określony został na dzień 29 maja 2017 roku. Oprocentowanie obligacji jest zmienne. Obligatariuszom będzie wypłacany półroczny kupon w następujących terminach: 29 listopada 2015 r., 29 maja 2016 r., 29 listopada 2016 r., 29 maja 2017 r.

W dniu 2 czerwca 2015 r. Grupa dokonała przedterminowego wykupu całości obligacji zabezpieczonych, na okaziciela serii A, w liczbie 15 tys. sztuk, o wartości nominalnej 1 tys. zł każda. 10 czerwca 2015 r. Zarząd Grupy podjął uchwałę w sprawie umorzenia wykupionych przedterminowo obligacji na okaziciela serii A.

W dniu 30 września 2015 r. Grupa dokonała przedterminowego wykupu całości obligacji zabezpieczonych, na okaziciela serii B, w liczbie 15 000 sztuk, o wartości nominalnej 1 tys. zł każda i o łącznej wartości nominalnej 15 000 tys. zł. Obligacje zostały wykupione zgodnie z warunkami emisji wg ich wartości nominalnej powiększonej o należne odsetki. Obligacje zostały nabyte w celu umorzenia.

5.23. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE, INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ORAZ ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Długoterminowe	3 759,0	12 116,4
a) Rozliczane w czasie dofinansowanie rzeczowych aktywów trwałych	593,3	663,7
b) Zobowiązania inwestycyjne	3 165,7	11 452,7
Krótkoterminowe	60 515,3	60 768,4
a) Zobowiązania wobec jednostek pozostałych	60 515,3	60 768,4
- zobowiązania handlowe	48 233,7	44 510,3
- zobowiązania budżetowe	2 214,5	2 608,2
- zobowiązania pozostałe	2 481,6	3 004,2
- zarachowany koszt niewykorzystanych urlopów	428,5	642,1
- zarachowany koszt sprzedaży oraz marketingu	1 522,2	3 515,7
- zarachowany koszt retro bonusów	3 754,2	4 072,1
- zarachowany koszt wynagrodzeń	23,1	1 031,8
- zarachowane inne koszty okresu sprawozdawczego	1 857,5	1 384,0
Razem	64 274,3	72 884,8

5.24. WYLICZENIE ZYSKU I WARTOŚCI KSIĘGOWEJ NA 1 AKCJĘ

Zysk / (strata) na jedną akcję

		Rok 2015	Rok 2014
Zysk / (strata) przypisany akcjonariuszom Jednostki dominującej (tys. PLN)	(A)	(1 405,4)	29 296,0
Średnioważona liczba udziałów/akcji	(B)	63 670 000	63 670 000
Zysk / (strata) na jedną akcję (PLN)	(A) / (B)	(0,02)	0,46
Zysk rozwodniony na jedną akcję (PLN)		-	0,45

Wartość księgowa na jedną akcję

		31.12.2015	31.12.2014
Kapitał własny Grupy (tys. PLN)	(A)	86 154,7	87 880,9
Liczba akcji na koniec okresu	(B)	63 670 000	63 670 000
Wartość księgowa na jedną akcję (PLN)	(A) / (B)	1,35	1,38

5.25. INSTRUMENTY FINANSOWE I RYZYKO FINANSOWE

a) Wskaźnik dźwigni finansowej

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto.

Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i faktoringu, wyemitowane obligacje, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej.

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji wpływów dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Struktura zadłużenia Grupy obejmuje kredyty ujawnione w nocie nr 5.20, zobowiązania z tytułu leasingu i faktoringu ujawnione w nocie 5.21, oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje i zysk zatrzymany, ujawnione w nocie nr 5.18.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Kredyty	89 708,8	59 438,5
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i faktoringu	8 233,8	22 716,9
Zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	-	15 070,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(13 431,4)	(6 860,1)
Zadłużenie finansowe netto	84 511,2	90 365,3
Kapitał własny	86 154,7	87 880,9
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	98,1%	102,8%

Grupa Kapitałowa nie określiła docelowego wskaźnika dźwigni finansowej.

b) Rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych

Grupa jest narażona na następujące rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych:

b.1) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa Kapitałowa poniesie straty finansowe. Grupa stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy. Grupa zawiera transakcje wyłącznie z takimi jednostkami, których ocena jest możliwa na podstawie raportów handlowych zakupionych z wyspecjalizowanej wywiadowni gospodarczej.

W przypadku kontrahentów zagranicznych Grupa Kapitałowa ubezpiecza należności. W przypadku braku możliwości ubezpieczenia należności, sprzedaż dokonywana jest na zasadzie przedpłat lub na podstawie akredytywy otwartej przez kontrahenta na rzecz spółek z Grupy.

W Grupie Kapitałowej Harper Hygienics S.A. występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego związana z:

- należnościami z tytułu dostaw i usług u największych odbiorców. Udział największego kontrahenta wyniósł około 29% salda należności z tytułu dostaw i usług.

b.2) Ryzyko płynności

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem płynności spoczywa na Zarządzie Jednostki dominującej, który opracował system zarządzania tym ryzykiem dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy Kapitałowej oraz zaspokojenia wymagań zarządzania płynnością. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału zapasowego, wykorzystując oferty usług bankowych i rezerwowe linie kredytowe, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Największy udział w finansowaniu działalności Grupy ma sektor bankowy zapewniający finansowanie w formie kredytu inwestycyjnego i kredytu w rachunku bieżącym (szczegółowy opis kredytów znajduje się w nocie 5.20).

	Stan na dzień 31.12.2015 (tys. PLN)	Stan na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)
Zobowiązania finansowe (wartość bieżąca)		
- kredyty bankowe płatne w okresie:	89 708,8	59 438,5
do jednego roku	89 708,8	39 552,8
od roku do 3 lat	-	19 885,7
- leasing finansowy i faktoring płatny w okresie	8 233,8	22 716,9
do jednego roku	4 180,5	15 783,5
od roku do 3 lat	4 053,3	6 933,4
- zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	-	15 070,3
do jednego roku	-	-
od roku do 3 lat	-	15 070,3
- zobowiązania handlowe, inwestycyjne, instrumenty pochodne oraz inne zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe płatne w okresie:	64 065,1	72 462,5
do jednego roku	60 899,4	61 009,8
od roku do 3 lat	3 165,7	11 452,7
Razem zobowiązania finansowe	162 007,7	169 688,2
Przewidywane przepływy z tyt. zobowiązań finansowych		
- kredyty bankowe płatne w okresie:	92 216,4	61 752,8
do jednego roku	92 216,4	41 141,9
od roku do 3 lat	-	20 610,9
- leasing finansowy i faktoring płatny w okresie	8 602,3	13 404,9
do jednego roku	4 431,0	6 150,2
od roku do 3 lat	4 171,3	7 254,7
- zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	-	15 400,7
do jednego roku	-	-
od roku do 3 lat	-	15 400,7
Razem przewidywane przepływy z tyt. zobowiązań finansowych	100 818,7	90 558,4

b.3) Ryzyko rynkowe

Działalność Grupy Kapitałowej wiąże się przede wszystkim z narażeniem na ryzyko finansowe wynikające ze zmian kursów walut oraz stóp procentowych.

b.3.1) Ryzyko kursowe

Grupa zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut.

Stopień wrażliwości Grupy na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. 10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego przeznaczonych dla członków naczelnego kierownictwa i odzwierciedlających ocenę zarządu dotyczącą możliwych zmian kursów wymiany walut obcych. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10-proc. zmianę kursów.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Grupy Kapitałowej denominowanych w walutach obcych na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

	Środki pieniężne	Należności	Zobowiązania	Razem w walucie	Wpływ 10% zmiany kursu na wynik brutto oraz kapitał własny (tys. PLN)
--	---------------------	------------	--------------	--------------------	---

Stan na dzień 31.12.2015

Euro (tys. EUR)	616,7	2 859,2	(6 599,2)	(3 123,3)	(1 655,0)
Dolar USA (tys. USD)	-	28,5	(744,3)	(715,8)	(284,3)
Funt Brytyjski (tys. GBP)	70,3	102,1	(5,7)	166,7	76,9
Korona Czeska (tys. CZK)	-	895,1	(2,6)	892,5	13,5
Forint Węgierski (tys. HUF)	-	8 273,8	-	8 273,8	10,7

Stan na dzień 31.12.2014

Euro (tys. EUR)	434,9	3 351,5	(7 249,2)	(3 462,8)	(1 922,4)
Dolar USA (tys. USD)	1,3	-	(477,5)	(476,2)	(268,2)
Funt Brytyjski (tys. GBP)	-	111,0	(5,1)	105,9	79,0
Korona Czeska (tys. CZK)	-	958,4	-	958,4	14,6
Forint Węgierski (tys. HUF)	-	9 241,6	-	9 241,6	12,0

b.3.2) Ryzyko zmian stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko stóp procentowych, ponieważ należące do niej podmioty pożyczają środki oprocentowane według stóp zmiennych.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości opartą o stopień narażenia na ryzyko zmiany stóp procentowych. W przypadku zobowiązań kredytowych o oprocentowaniu zmiennym przy założeniu na potrzeby analizy, że kwota zobowiązań kredytowych niespłaconych na koniec okresu sprawozdawczego była na takim samym poziomie przez cały dany rok.

Gdyby stopy procentowe były o 50, 100 lub 150 punktów bazowych wyższe/nniższe, a wszystkie inne warunki zachowałyby stałą wartość to wynik brutto Grupy Kapitałowej oraz kapitał własny za okres zakończony 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 zwiększyłaby/zmniejszyłaby się odpowiednio o:

	31.12.2015 (tys. PLN)		31.12.2014 (tys. PLN)	
zadłużenie kredytowe	89 708,8		59 438,5	
	wzrost	spadek	wzrost	spadek
Zmiana stopy procentowej o 50 punktów bazowych	398,2	(398,2)	286,5	(286,5)
Zmiana stopy procentowej o 100 punktów bazowych	796,4	(796,4)	573,0	(573,0)
Zmiana stopy procentowej o 150 punktów bazowych	1 194,6	(1 194,6)	859,5	(859,5)

W lipcu 2015 roku zawarto transakcję IRS zabezpieczającą zmienną część stopy procentowej (WIBOR 6M) dotyczącej płatności odsetkowych dla kredytu inwestycyjnego w wysokości 18 600 tys. zł. Transakcja zabezpiecza płatności odsetkowe zapadające co pół roku od 31 grudnia 2015. Dla powyższej transakcji stosuje się rachunkowość zabezpieczeń. Efektem wyceny instrumentu zabezpieczającego na dzień 31 grudnia 2015 roku jest kwota ujemna w wysokości 133,9 tys. zł. ujęta w kapitałach.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych Grupy nie są w istotnym stopniu narażone na ryzyko zmiany stóp procentowych.

c) Aktywa finansowe:

Rodzaj instrumentu finansowego	Stan na dzień 31.12.2015	Stan na dzień 31.12.2014
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Należności:	24 002,3	36 744,6
- należności handlowe	24 002,3	36 744,6
Środki pieniężne	13 431,4	6 860,1
Razem	37 433,7	43 604,7

Wyżej wykazane wartości bilansowe odzwierciedlają maksymalne narażenie Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe.

Wartość bilansowa środków pieniężnych jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.

Wartość bilansowa należności jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.

d) Zobowiązania finansowe:

Rodzaj instrumentu finansowego	Stan na dzień 31.12.2015	Stan na dzień 31.12.2014
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
1. Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	149 342,0	153 188,7
- kredyty bankowe	89 708,8	59 438,5
- leasing finansowy i faktoring	8 233,8	22 716,9
- zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	-	15 070,3
- zobowiązania handlowe i inwestycyjne	51 399,4	55 963,0
Razem	149 342,0	153 188,7
2. Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej	384,1	241,4
- IRS	384,1	250,1
- opcje walutowe	-	(8,7)
Razem	384,1	241,4

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu kredytów bankowych, leasingu finansowego oraz faktoringu jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny charakter ich oprocentowania oparty na stopach rynkowych.

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych wyceniona jest do wartości godziwej wg modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych

Wartość bilansowa zobowiązań handlowych jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.

Instrument finansowy IRS wyceniony jest do wartości godziwej wg modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Wycena instrumentów finansowych stanowi poziom 3 hierarchii wartości godziwej.

5.26. KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W latach 2014 - 2015 Grupa Kapitałowa ani poszczególne spółki Grupy Kapitałowej nie zaniechała żadnej działalności, jak również nie przewiduje się takiego zaniechania w okresie następnym.

Zdaniem Zarządu Jednostki dominującej nie istnieje w chwili obecnej zagrożenie zaniechania lub ograniczenia działalności zarówno przez jednostkę dominującą jak i przez jej poszczególne jednostki zależne.

5.27. PONIESIONE I PLANOWANE NAKŁADY INWESTYCYJNE

	31.12.2015 (tys. PLN)	31.12.2014 (tys. PLN)
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne - poniesione	15 654,8	43 829,6

Planowane nakłady inwestycyjne	tys. PLN
Maszyny i urządzenia	2 276,0
Środki transportu	1 149,0
Sprzęt komputerowy i oprogramowanie	904,0
Pozostałe	2 480,0
Razem	6 809,0

5.28. PODJĘTE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała podjętych zobowiązań umownych

5.29. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE I POZABILANSOWE

5.29.1. Aktywa i zobowiązania pozabilansowe

W 2015 roku jednostka dominująca otworzyła akredytywę, która jest zabezpieczeniem transakcji zakupu wyczesów bawełnianych. Wartość otwartej akredytywy wynosi 156,2 tys. EUR.

5.29.2. Postępowanie sporne prowadzone w sprawie Jednostki dominującej

Spór z Dramers S.A.

Jednostka dominująca powołując się na uprawnienia ze wspólnotowych znaków towarowych "Kindii" w dniu 2 marca 2012 r. wystąpiła z pozwem przeciwko Dramers S.A. z siedzibą w Rabowicach („Dramers”) o zaniechanie naruszeń prawa z rejestracji tychże znaków polegających m.in. na umieszczaniu przez Dramers na opakowaniach proszków do prania, żelów do prania i płynów do płukania tkanin oznaczeń „Kindy” oraz „Kindy Love”. Dramers wniósł o oddalenie powództwa, a także wystąpił przeciwko jednostce dominującej z powództwem wzajemnym o unieważnienie obu znaków towarowych „Kindii”. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo jednostki dominującej oraz oddalił powództwo wzajemne Dramers (powództwo wzajemne przeciwko Harper Hygienics S.A. jest prawomocnie oddalone). Jednostka dominująca wniosła apelację w zakresie powództwa głównego (o zaniechanie naruszeń), która została oddalona. W dniu 16 grudnia 2013 r. jednostka dominująca wniosła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. W dniu 11 lutego 2015 r. Sąd Najwyższy rozpoznał skargę kasacyjną Harper Hygienics S.A., uwzględnił ją i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Z ustnego uzasadnienia wynika, że SN uznał za zasadne twierdzenia Harper Hygienics S.A. zarówno jeśli chodzi o naruszenie wspólnotowego znaku towarowego „Kindii”, ale też przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. W chwili obecnej nie zostało jeszcze doręczone pisemne uzasadnienie wyroku.

Spory z Clinique Laboratories, Inc.

a) W latach 2009 oraz 2010 zostały złożone wnioski o rejestrację wspólnotowych znaków towarowych „Cleanic Natural Beauty”, „Cleanic Intimate” oraz „Cleanic Kindii”. We wszystkich tych sprawach opozycję zgłosiła spółka Clinique Laboratories, LLC („Clinique Laboratories”). Urząd ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (OHIM) odmówił dokonania rejestracji tychże oznaczeń stwierdzając m.in., że zgłoszone oznaczenia są podobne do wspólnotowych znaków towarowych zawierających słowo „Clinique” zarejestrowanych na rzecz Clinique Laboratories. Spółka zaskarżyła wszystkie trzy odmowne decyzje wydane w drugiej instancji w roku 2012 oraz 2013 przez Izbę Odwoławczą OHIM do Sądu Unii Europejskiej w Luksemburgu. Rozprawa przed Sądem Unii Europejskiej w Luksemburgu dotycząca w/w oznaczeń odbyła się 20 listopada 2014 r., a do dnia sporządzenia sprawozdania nie wydano rozstrzygnięcia.

b) Clinique Laboratories złożyła do Urzędu Patentowego RP (UPRP) dwa odrębne wnioski, w których domagała się stwierdzenia wygaśnięcia znaku towarowego „Cleanic” (R 95489) w części dotyczącej towarów z klasy 03: produkty kosmetyczne z wyłączeniem „chusteczek nasączonych płynami kosmetycznymi, wacików, płatków kosmetycznych, patyczków z watą do celów kosmetycznych i waty do celów kosmetycznych” z powodu nieużywania znaku „Cleanic” dla produktów kosmetycznych innych niż wyżej wymienione. W pierwszej z tych spraw Urząd Patentowy decyzją z dnia 15 września 2011 r. orzekł o częściowym wygaszeniu znaku towarowego Cleanic (R-95489) zgodnie z w/w żądaniem. Decyzja ta jest ostateczna. W związku z wydaniem tejże decyzji UPRP umorzył drugie (wszczęte później) postępowanie, tożsame przedmiotowo. Z decyzją o umorzeniu tegoż postępowania wydaną przez UPRP w dniu 25 marca 2013 r. nie zgodził się Clinique Laboratories, który w dniu 29 sierpnia 2013 r. złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Skarga ta została oddalona w dniu 13 maja 2014 r.

Należy zaznaczyć, że Grupa używa szeregu oznaczeń zawierających słowo „Cleanic” w różnych postaciach, a opisane powyżej stwierdzenie częściowego wygaśnięcia znaku towarowego „Cleanic” (R 95489) pozostaje bez wpływu na bieżącą działalność operacyjną Grupy.

W kontekście obecnego stanu sporów należy wyjaśnić, że UPRP w dwóch decyzjach z dnia 27 października 2010 r. dotyczących wniosku Clinique Laboratories o unieważnienie polskich znaków towarowych „Cleanic” (R-170657) oraz „Cleanic dzidziuś” (R-169920) uznał, że obydwa te znaki nie są podobne od znaków zawierających słowo „Clinique” i sprzeciwu Clinique Laboratories oddalił. Skargi Clinique Laboratories na obydwie te decyzje UPRP zostały prawomocnie oddalone przez WSA. Z kolei Izba Odwoławcza OHIM decyzją z dnia 10 października 2012 r. prawomocnie stwierdziła unieważnienie wspólnotowego znaku towarowego „Cleanic baby” stwierdzając występowanie podobieństwa oznaczeń stron.

Spór z Przedsiębiorstwem Chemii Gospodarczej „Pollena” S.A.

UPRP zarejestrował znak towarowy „Cleanic dzidziuś” (R-169920). Przedsiębiorstwo Chemii Gospodarczej „Pollena” S.A. z siedzibą w Ostrzeszowie („Pollena”), powołując się na prawa z rejestracji znaku towarowego „Dzidziuś”, zgłosiła sprzeciw w zakresie udzielenia prawa ochronnego na tenże znak towarowy w klasie 03, w zakresie chusteczek nasączonych płynami kosmetycznymi. Wobec oddalenia sprzeciwu Polleny decyzją z dnia 20 października 2010 r. spółka ta złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, która została oddalona, a następnie skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. NSA uchylił wyrok WSA stwierdzając błąd w postaci braku rozpatrzenia jednego z zarzutów podnoszonych przez Pollenę. Jednocześnie NSA stwierdził, że słowo „dzidziuś” pełni w znaku towarowym „Cleanic dzidziuś” funkcję informacyjną i nie zachodzi prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd odbiorców przeciwstawionych znaków towarowych. WSA w dniu 23 maja 2014 r. ponownie oddalił skargę Polleny jako pozbawioną podstaw. Pollena zaskarżyła wyrok do NSA (termin rozpoznania sprawy nie został jeszcze wyznaczony).

Poza wyżej wymienionymi sporami względem Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. w 2015 roku nie toczyły się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego ani organami administracji publicznej postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Grupy, których pojedyncza lub łączna wartość stanowi, co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. Takie postępowania nie zostały także wszczęte do dnia publikacji raportu.

5.30. OBCIĄŻENIA NA MAJĄTKU

Obciążenia na majątku przedstawione zostały w nocie nr 5.20.

5.31. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje z jednostkami powiązаныmi dokonywane są na warunkach rynkowych.

Transakcje z członkami Zarządu Jednostki dominującej, ich partnerami życiowymi, dziećmi, dziećmi partnera życiowego i osobami pozostającymi na ich utrzymaniu lub osobami pozostającymi na utrzymaniu ich partnerów życiowych

Wynagrodzenia wypłacone Zarządowi i Radzie Nadzorczej Jednostki dominującej oraz pozostałe świadczenia na rzecz Zarządu wyniosły:

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 460,0	3 366,0
Koszty programów motywacyjnych	184,0	368,0
Razem	2 644,0	3 734,0

Łączne krótkoterminowe świadczenia pracownicze przedstawione powyżej, dotyczą wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy i pełnionych funkcji i obejmują:

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Zarząd Jednostki dominującej	1 996,0	3 086,0
Rada Nadzorcza Jednostki dominującej	648,0	648,0
Razem	2 644,0	3 734,0

Skład Zarządu Jednostki dominującej został zaprezentowany w punkcie 5.1.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Członkowie Zarządu Jednostki dominującej objęci zostali programem motywacyjnym. Szczegóły programu są opisane w nocie nr 5.18.3 dotyczącej wyceny programów motywacyjnych.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku nie wystąpiły inne niż opisane powyżej istotne transakcje z członkami Zarządu, ich małżonkami, dziećmi, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

5.32. UZGODNIENIE WYBRANYCH POZYCJI SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

a) Zysk z działalności inwestycyjnej

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	(29,1)	(181,3)
Razem	(29,1)	(181,3)

b) Odsetki dotyczące działalności finansowej i inwestycyjnej

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Odsetki otrzymane	(56,4)	(80,2)
Odsetki zapłacone	2 720,4	2 545,4
Razem	2 664,0	2 465,2

c) (Zyski) / straty z tyt. różnic kursowych

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych	8,6	(68,4)
Różnice kursowe od leasingów	(9,6)	139,1
Razem	(1,0)	70,7

d) Zmiana stanu rozrachunków, rezerw i rozliczeń międzyokresowych

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Zmiana stanu należności	12 883,7	(3 627,0)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem zobowiązań inwestycyjnych	2 806,7	13 822,8
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(3 079,0)	(5 630,8)
Razem	12 611,4	4 565,0

e) Inne korekty

	Rok 2015 (tys. PLN)	Rok 2014 (tys. PLN)
Zmiana stanu wg sprawozdania z sytuacji finansowej		
Wycena programów motywacyjnych odniesiona na kapitał	184,0	368,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(170,6)	(199,7)
Zmiana stanu wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	13,4	168,3

5.33. ISTOTNE ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ

W dniu 04 marca 2016 roku pan Rafał Walendzik zrezygnował z funkcji Członka Zarządu jednostki dominującej.

W dniu 07 marca 2016 roku jednostka dominująca zawarła transakcję zabezpieczającą Step-Up IRS. Transakcja zabezpiecza zmienną część stopy procentowej dotyczącej płatności odsetek dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego na podstawie aneksu do umowy kredytowej z dnia 22 września 2015 r. IRS zabezpiecza 30% zaciągniętego kredytu, czyli kwotę 4 500 tys. zł.

22 stycznia 2016 roku Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o optymalizacji struktury organizacyjnej, która w efekcie prowadzi do likwidacji stanowisk pracy. Zmiana ma na celu dostosowanie potencjału i kosztów jednostki dominującej do realiów i perspektyw rynkowych.

5.34. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 18 marca 2016 roku.

Sporządziła: Edyta Jaworek

Podpisy Członków Zarządu

Zgodnie podpisano:

HARPER HYGIENICS S.A.

Robert Neymann
Prezes Zarządu

Robert Neymann

Prezes Zarządu

HARPER HYGIENICS S.A.

Agnieszka Masłowska
Dyrektor Finansowy-Członek Zarządu

Agnieszka Masłowska

Członek Zarządu